

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgros 303817 ten name van
Mevrouw J. C. J. Menist Raapla beiden te
Amsterdam

VAN ONZE LEZERS.

Over Coöperaties

Een lezer schrijft over zijn ervaringen met de coöperaties en vraagt zich dan af: „Heeft de coöperatie nu reeds haar tijd gehad en is ze als prijsregulering in de productie als tegenhanger van de verplichte winkelprijs en ongebreidelde monopolistische prijzenpolitiek een overbodig instituut geworden in de bevrijdingsstrijd der arbeiders?“

En tweedens stelt hij vast: „Als men de moeite neemt, zich met de coöperatieve zaken op de hoogte te stellen, komt men tot de conclusie, dat de invloed van elk individueel lid geheel is uitgeschakeld en het optreden van de besturen en directies angstig veel weg heeft van de eens zo fatale „regentenheerschappij“ en men ziet, hoe het fascisme in deze coöperaties even welig tiert als in andere grote bedrijven.“

Verder vraagt de lezer zich af, waardoor deze toestand ontstaat en hij meent, dat de schuld in hoofdzaak bij de leden zelf gezocht dient te worden. Hij zegt: „Het is de laksheid der leden zelf, die graag alles aan de besturen overlaten. Het is de kans voor strebers en profiteurs, die deze handig benutten, om elke invloed van individuele leden uit te schakelen en dit vastleggen in een of ander artikel of reglement. Zo scheppen ze al ras de toestand, dat het bestuur niet meer in dienst staat van de leden, maar dat de leden de kudde worden, die zich gewillig laat leiden en... uitmelken.“

Zo komt de lezer ten slotte tot de vraag: „Is de coöperatie voor de arbeidersklasse als bevrijdingsmiddel verloren, of loont het nog de moeite, pogingen te doen, om verbeteringen aan te brengen? En hoe? Door 'v' vormen van kiezersgroepen bijvoorbeeld?“

Naar onze mening hebben de coöperaties geen nut voor de bevrijdingsstrijd der arbeiders. Ze

kunnen alleen als grote kapitaalmaatschappijen werken, die net als andere kapitaalmaatschappijen aan het „normale“ dividend moeten komen. Hieruit vloeit voort, dat de coöperaties aan de controle van, of het beheer door de leden moeten ontsnappen. Het gaat hier om gewoon kapitalistisch bedrijfsbeheer en dat is nu eenmaal het werk van bepaalde vaklieden, die het winstmaken verstaan. De arbeiders, die in coöperatieve bedrijven werken, zijn dan ook gewone loonarbeiders, zoals in alle andere bedrijven.

Daarbij komt voor de tegenwoordige tijd nog, dat alle bedrijven onder staatscontrole komen, waarbij de regering beslist, of grondstoffen beschikbaar gesteld worden en hoeveel. Lonen en werktijden worden bij de wet geregeld. Het hele bedrijfsleven krijgt het karakter van een monopolistische organisatie van de bezittende klasse en daar worden de coöperaties bij ingeschakeld. Of de leden van de coöperaties wel of niet laks zijn, zal daarbij geen rol spelen.

Naar onze mening hebben de coöperaties in de bevrijdingsstrijd niet de geringste betekenis. Het vraagstuk is niet, hoe de leden van een coöperatie invloed op de gang van zaken kunnen krijgen, maar het gaat er om, hoe de arbeiders, die in de bedrijven werken, zij het van coöperaties, van particulieren of van de staat, invloed op hun eigen arbeidsproces en op de bedrijfsleiding krijgen. We zijn daarom van mening, dat in de plaats van een werken aan de vorming van coöperaties de eis gesteld moet worden, dat een openbare controle op het hele beheer van alle bedrijven gesteld moet worden. Een publieke controle zou wel naar de kant van de productie, naar de kant van de prijzen en naar de kant van de salarissen van directeuren en andere bedrijfsleiders.

De Vrijheid van de „Men“

De eerste berichten komen in het „vrije Nederland“ binnen over de tieke verhoudingen in het evenzeer „vrije Indonesië“. Men spreekt van chaotische toestand. Drie stromingen den in Indonesië bestaan. De aan Nederlands gezag trouw gebleven beweging onder Soekarno en Hatta die de „Indonesische republiek“ heeft uitgeroepen en naar internationale erkenning streven (misschien iets voor de van Amerika), en tenslotte een werkend onder de naam „Zwarte Waai“ bestaat uit communisten, destijds „betrokken bij de opstand van een tigtal jaren geleden“.

Drie geheime zenders zenden dagenlang zowel anti-japanse als anti-nederlandse propaganda uit. Er is nu voor Nederland gelegenheid bewijzen, in hoeverre de Indonesië van de vrijheid wordt geboden eigen in eigen handen te nemen....

„Menn hoopt“, meldt het bericht, „dat situatie „beter“ zal worden als een Eise kruiser... zijn kanonnen op Tand Priok zicht, hetgeen 16 September verwacht.“

Aan de Strijders

Zoals onze lezers uit het artikel dat voor veertien dagen plaatsten zullen ben begrepen, zijn thans ook Mien S. vliet—Draaijer en Trien de Haan—Zerman via Zweden uit het concentratiekamp-leven teruggekeerd.

Wij heten hen van harte welkom in de rijen der revolutionairen. De stoffelijke overschotten van een van onze op 13 April 1942 gefusilleerde kameraden, n.l.: Dolleman, Menist Sneevliet, kunnen thans als geïdentificeerd worden beschouwd. Er wordt aan gearbeid dat deze ter beschikking van de families worden gesteld. Het komt ons echter voor dat alles niet worden gedaan om een waardige begrafenis in een gezamenlijk graf te geven. Een comité is daarvoor in overleg met de familie aan het werk. Nadere berichten hierover zullen binnenkort worden gepubliceerd.

VERGADERINGEN.

V.S.V. Amsterdam (Eilanden). Maandag 24 Sept. in gebouw „De Eiland“, Grote Wittenburgerstraat 29. Aanvang half acht.

Onderwerp: Waarom Spartacus? V.S.V. Amsterdam (Centrum). Maandag 24 Sept. in gebouw „De Arend“, Breeuwerstraat hoek Planciusstr. Aanvang half acht.

Onderwerp: Hoe ontwikkelt zich de toestand internationaal? V.S.V. Amsterdam (Oost) Vrijdag 28 September. Aanvang half acht. Gebouw „De Tunnel“, Borneostraat 4.

Onderwerp: Waarom naar een nieuwe arbeidersbeweging?

GEDACHTEN VAN EEN ONBEKENDE

Wat hij wel denkt in deze tijd, de onbekende, de communistische arbeider in Berlijn, de Spartacusman sedert de Novembertagen van 1918, de barricade-strijder uit de Berlijnse buurt waar de dagbladers zetelt? Wat denkt hij wel, als hij 's avonds terugziet op de dag die achter hem ligt, terugziet op de dagen, weken en maanden, die verstreken zijn, sedert op het Rijksdaggebouw de vlag met hamer en sikkel gehesen is? Als hij gaat zitten en de ogen sluit, om weer eens in het boek van zijn herinneringen te lezen, wat denkt hij dan? Hij kan het ons niet mededelen. Tussen hem en ons, zijn kameraden, bestaat geen verbinding. In enige uren zou hij bij ons kunnen zijn en wij bij hem. Wij zouden zonder moeite elkaar kunnen verstaan, ook al spreken we twee verschillende talen. Want ons denken spruit uit dezelfde ondervinding, onze gedachten hebben hetzelfde ritme, wij doorliepen dezelfde school, hij de Duitse Spartacist en wij en alle anderen, in alle landen der aarde. Maar hij kan niet bij ons komen en wij niet bij hem. Tussen ons liggen grenzen. De landsgrenzen, de bezettingszones, die noch hij, noch wij voorlopig overschrijden kunnen. Maar wij hebben elkaar nodig. Wij moeten weten, wat hij denkt, de Duitse arbeider, die het overleefd heeft, een der al te weinigen van de oude garde, die ze niet vertrappt hebben in twaalf jaar, wiens lichaam behouden bleef en wiens geest ongebroken is, die nog denken en zich herinneren kan. Hij bestaat, wij weten het nu zeker, wij wisten het al die jaren, ook toen ons in 't geheel geen berichten, hoe schaars ook, bereikten. Maar nu hebben we zekerheid. Onze teruggekeerde kameraden hebben van hem verteld, van den onbekenden Duitsen Spartacist, die vluchtende dwangarbeiders en Joden bij zich en bij geestverwanten onderbracht. Hij is er nog, ondanks 12 jaar Gestapo, ondanks bombardementen, oorlogspsychosen en wraak-propaganda. De communist, de onbekende kamerad van Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg, de revolutionaire vertrouwensman van de munitie-staking van 1917, van de revolutie van 1918, van de Spartacusopstand van 1919, van de Middel-Duitse opstand en de stormloop op Essen, van de Hamburgse opstand in 1923, van de algemene staking tegen de Kap-putsch in 1920, hij is er nog, zoals hij er altijd was, sedert de tijd, waarin de klasse van de machine-werkers tot arbeidersklasse werd.

Hij heeft gewacht, de onbekende, die een oude bekende, een vertrouwde kamerad uit onze jeugd is, die wij uit duizenden herkennen zouden, wiens woorden we verstaan, ook al klinken ze in een vreemde taal. Hij heeft gewacht, 12 jaar, neen, langer, een geheel arbeidersleven heeft hij gewacht op de dag. Niet op een bepaalde dag, maar op het dagen, op het lichten in de hoofden, op het morgenrood. Zijn wachten was niet dat van een toeschouwer of hoorder. Hij was erbij, het was zijn zaak, het was zijn strijd, de strijd der

klasse, van Wladiwostok tot Hammerfest, van de Noordkaap tot aan Kaap de Goede Hoop, van Alaska tot Kaap Hoorn. Dat was en is zijn strijd. Voor hem bestaat er geen vreemd volk, geen vreemde taal. Hij heeft alle fouten meegemaakt en daaruit geleerd, de onbekende. Hij heeft iedere bedriegelijke hoop meegehoopt en in menigen valse messias geloofd. Hij was in alle organisaties der klasse en hij heeft ze alle zien ondergaan. En nu zit hij in een of andere, nog bewoonbare Berlijnse arbeiderswoning en herinnert zich en denkt na. Vóór hem ligt de nieuwe krant, die met toestemming der bezettingsautoriteiten mag verschijnen en door „gezuiverde“ journalisten geschreven wordt. Hij zoekt tussen de regels naar vertrouwde gedachten, maar hij vindt ze niet. Wat hij vindt, zijn de berichten uit Binnen- en Buitenland, die de censuur om „opvoedende“ redenen voor wetenswaardig houdt. Wij kennen dat. Ook wij worden zo „opgevoed“ en behoeven niet te weten, wat zich werkelijk toegedragen heeft in Indonesië, in de dagen volgende op de Japanse capitulatie. Men wenst, dat we begrijpen, hoe onbeduidend het aantal Indonesiërs is, dat van het Nederlandse „moederland“ niets wil weten. Wij worden „voorgeleerd“ in het belang... in wiens belang eigenlijk? In het belang der Indonesiërs en in het belang der Nederlandse arbeiders? Merkwaardig toch, hoe groot het meningsverschil over de betekenis van het woord „belang“ eigenlijk is, al naar de belanghebbende rente trekt of arbeidt.

Ook in Berlijn brengt de krant een bericht over het proces tegen de opzichters van het kamp Bergen-Belsen. Zulke berichten zijn „opvoedend“. Onze Berlijnse kamerad denkt daar geheel anders over. Hij denkt aan de bergen lijken uit de eerste wereldoorlog, waarvan hij de foto's hielp verspreiden tijdens de anti-oorlogspropaganda, „nooit meer oorlog“. Hij denkt aan de berichten, die de partij verspreidde over de witte terreur in Hongarije, over de moordpartijen der Marburgse studenten, over de veemmoorden. Hij denkt aan de schildering van de daden der Russische contra-revolutie, aan Denikin, Petljura, Wrangel en hun bondgenoten in de uniformen van alle Entente landen (ook Japan behoorde daar toen bij), aan de 60.000 Joden, die toen, alleen al in de Oekraïne, vermoord werden. Aan dit alles denkt hij, de Berlijnse arbeider van 50 jaar. En aan de kameraden van zijn „straatcel“, die geen van allen meer leven. Hij denkt aan meer dan een miljoen Berlijners, die nog in December 1932 op de partij met de hamer en de sikkel stemden, aan de tienduizenden Duitse, of Duit-sprekende vluchtelingen, die nu dagelijks de Poolse en Tsjechische grenzen overtrekken, één dag in een kamp voor Berlijn mogen verblijven en dan verder moeten, zonder te weten, waar ze van de „democratische opvoedings“-autoriteiten gelegenheden zullen krijgen, te sterven. Hij is een slechte scholier, de onbekende Berlijnse

kamerad, tenminste vanuit het standpunt van de „opvoeders“. Hij denkt en hij herinnert zich. Hij deed dit ook onder Hitler, toen op „denken“ de doodstraf stond. Het hakenkruis was voor hem het symbool van de klassevijand in zijn meest gehate gestalte. Hij wachtte op dat éne, op de rode vlag met de hamer en sikkel, die nu van het Rijksdaggebouw waait.

Hij denkt aan dit symbool als hij in zijn krant leest, dat op 't ogenblik in Londen onderhandeld wordt over de vrede met het klassieke land van het fascisme. En met spanning zoekt hij alles, wat Molotov, commissaris van Buitenlandse Zaken van het land met de Hamer en Sikkel, daar te zeggen heeft. De Italiaanse koloniën zullen, naar de wens van Engeland, de U.S.A. en Frankrijk, onder een collectief beheer gesteld worden. En wat wil Rusland? Rusland is er tegen. Natuurlijk! Kan ook niet anders, want de U.S.S.R. wenst de onafhankelijkheid en vrijheid der koloniale volken! Zo denkt hij, de onbekende kamerad in Berlijn, zo dacht hij tenminste al die jaren, waarin hij wachtte. Rusland wil, dat aan één land het beheer over de Italiaanse koloniën in handen gegeven wordt. En dat ene land moet Rusland zijn, want Rusland heeft, zegt Molotov, — dit leest de onbekende — Middellandse Zeebelangen, belangen in de Balkan. Daarom moet Rusland het beheer hebben, dat betekent, steunpunten bezitten aan de Middellandse Zee. En van het Rijksdaggebouw waait de vlag met Hamer en Sikkel, van de Brandenburger Poort ook, en van het hoofdbureau van Politie op de Alexanderplatz, waar zoveel kameraden zaten, ook.

Zij kwamen terug, verschillende politieke leiders uit de jaren voor Hitler. Brüning, de rijkskanselier van Hindenburg, is er nog niet, maar misschien komt hij nog. Hugenberg, met wien Hitler de regering vormde op de 30e Januari 1933, is er ook weer en werkt in opdracht van de Amerikanen aan een heropbouwplan van het Duitse kapitaal. Mackensen, de huzaren-generaal van Wilhelm II, is wat te vroeg gestorven. Met zijn 90 jaren zou hij een prachtige opvolger van Hindenburg geweest zijn. Maar anderen, met van ouds bekende namen, zijn teruggekomen uit Moskou en Londen en vormen reeds een soort centrale Duitse regering in het door de Russen bezette gebied. Wij kennen hun namen van de radio-uitzendingen tijdens de oorlog. Toen bestonden er in Moskou en Londen comités „Vrij Duitsland“, die volgens het bekende volksfrontrecept voor „democratie, godsvrede“ en gehoorzaamheid aan den generalissimus opkwamen. Nu zijn ze al in functie, en van het Rijksdaggebouw waait de vlag met de Hamer en de Sikkel.

Het is niet zo behagelijk in Berlijn. Er wordt gestolen, vermoord en verkracht. En nu worden arbeiders uit de Britse, Franse en Amerikaanse sector onder een of ander

Het Rotterdamse Havenconflict

Het Rotterdamse havenconflict is, door het afbreken der directe onderhandelingen tussen de eenheidsorganisatie der arbeiders en de eenheidsorganisatie van het kapitaal, in een nieuw stadium gekomen. Het trekken aan het touw, waarover Schermerhorn in zijn eerste rede over het conflict reeds sprak, wordt door de havenkapitalisten onverdroten voortgezet. Op de voornaamste punten komen zij met kleine of schijnbare verbeteringen, die voor de arbeiders totaal onvoldoende zijn. Nu is de beslissing aan den Rijksbemiddelaar. We zijn niet onnozel genoeg om ons de functionarissen van het instituut der Rijksbemiddeling voor te stellen als een op de vleugelen der rechtvaardigheid aanzwervende vredesengel. Wel moet hij zijn best doen, een soort vrede te herstellen, maar dat is een vrede van onderwerping aan de macht van de grote ondernemers. Zijn functie is, de strubbelingen die er in de loop van het uitbuitingsproces voorkomen, uit de weg te ruimen op de basis, die de kapitalistische klasse als geheel wenselijk acht.

Wat wil zeggen: Nadat een groep grootkapitalisten geprobeerd heeft, de havenarbeiders het touw zo vast om de hals te trekken, dat zij haast gewurgd werden; nadat hiertegen de arbeiders in het havenbedrijf als een eenheid de handen aan dat touw sloegen om het wat losser te maken en te kunnen leven; nadat allerlei officiële organen en betaalde reclamemakers

van het kapitaal een stroom van leugens, laster of scheve voorstellingen over de strijdende arbeiders hebben uitgespuugd en de publieke opinie tegen hen hebben vergiftigd, zodat de arbeiders hun directe strijd moesten afbreken, komt nu een tegenwoordiger van het algemene kapitaalsbelang, in de deftige kleren van een socialen vrederechter, de zaak beslissen. Wij hebben in die beslissing niet het minste vertrouwen. Er is geen sprake van, dat de arbeiders hierdoor aan hun rechten zullen komen. Zij zullen worden afgescheept met de zo en zoveel calorieën die het kapitaal voor het in het leven blijven van haar arbeidsslaven nodig acht. Dus zullen de arbeiders zich moeten bezinnen op middelen, om met groter kracht en macht de strijd weer op te nemen. Zij moeten hun natuurlijke bondgenoten, de mede-arbeiders, vinden en hen aan hun zaak, die de zaak is van de gehele arbeidersbevolking, verbinden. Het wapen, waarmee deze keer de arbeiders tot de terugtocht zijn genoodzaakt, de mobilisatie van de werkende bevolking tegen de strijdende arbeiders, moet stomp gemaakt worden. Daartegenover moet het wapen worden gehanteerd van de uitbreiding der actie naar andere bedrijven en van het bewerken der gehele arbeidersbevolking, door de in actie zijnde arbeiders zelf, georganiseerd, helder en klaar. Zodat de gif- en lasterbatterijen der kapitalisten tekort schieten.

voorwendsel voor de Gepeoe geleid en keren niet meer terug. Dat gebeurt natuurlijk alleen door misgrepen van ondergeschikte organen. De Engelse pers bevestigt nadrukkelijk de loyaliteit van den Russischen bevelhebber, die strenge bestraffing van de schuldigen aangekondigd heeft. En nu zal het waarschijnlijk beter worden. De diefstallen, moorden en verkrachtingen zullen ophouden. Ook de verhoren van arbeiders door de Gepeoe? Natuurlijk niet! Want deze arbeiders zijn zeker allen Nazi's, „Trotskisten” en andere lichtschuwe elementen. Zonder ironie, er zijn zeker nog een massa nazi's en bandieten, maar waarschijnlijk niet speciaal in de fabrieken en onder de arbeiders. De Berlijnse arbeiders waren zeer slechte leerlingen van Joseph Goebbels. In meerderheid wachtten ze op „de dag”. En ze geloofden aan de Hamer en de Sikkell, zij nemen de symbolen voor bare munt. Zo worden ze „Trotskisten”, verzamelaar voor alles, wat den Moskou's heren mishaagt, alles wat het met radenmacht en communisme ernstig neemt.

Van het Rijksdaggebouw wappert de vlag met de Hamer en de Sikkell.

En de onbekende kameraad in Berlijn? Is hij teleurgesteld door wat hem onder het symbool van hamer en sikkell geboden wordt? Van de Union Jack en de Stars and Stripes verwachtte hij niets. Maar van de Hamer en Sikkell! Hiervan verwachtte hij, wat niet gekomen is en niet komen kan. Hij heeft de Duitse Raden-republiek verwacht en een rood leger, dat de Duitse arbeidersklasse bevrijdt van het hakenkruis der monopolie-dictatuur. Hij torst het kruis en het hakenkruis vanaf zijn geboorte. Hij is niet teleurgesteld, dat de Russische soldaten zich nu en dan zo gedragen, als uitgehongerde soldaten zich nu eenmaal gedragen. Dat zou hem waarschijnlijk alleen verbaasd hebben, want hij maakte natuurlijk onderscheid tussen soldaten van het Rode leger en de soldaten van andere legers. Hij zag in elken Russischen soldaat een leerling van Lenin, die in hem, den Berlijnsen arbeider, de kameraad, de gelijkberechtigde geestverwant zou zien. Hij ondervindt het tegendeel. En dat is erg voor hem en tegelijkertijd goed. Want onze onbekende kameraad in Berlijn wordt daardoor niet anti-Russisch of anti-communistisch. Hij weet wel beter, hij heeft niet voor 't eerst een oude liefde moeten begraven. Eerst was het de sociaal-democratische partij, toen was het de moderne vakbond, waarvan hij afscheid moest nemen. En nu is het de „communistiche” partij, communistisch met aanhalingstekens, en de Sowjet-Unie, die geen Sowjets (raden) meer heeft. Dat is erg voor hem en voor hen allen, die werkelijk zonder hun schuld, een on-

waarachtig beeld van de partij en het land der October-revolutie bewaarden. Zij weten, dat de geschiedenis een harde, vaak een gruwelijke leermeesteres is. Maar zij leren, zij onderwerpen zich niet. Zij zijn en waren altijd bereid te leren. En deze tijd geeft hun alle gelegenheid. Het is moeilijk zich in te denken, dat de partij, die eens zetelde in het „Karl Liebknechtshuis”, onder de oude symbolen nu voor alles opkomt, wat ze vroeger verklaarde te bestrijden: klassenvrede en burgerlijke democratie, bestraffing van „schuldige volken” en oorlogs-schadevergoeding en boete. Dat is zeer moeilijk, want het betekent de breuk met deze partij. Moeilijker is de erkenning, dat datgene, wat men tot nu toe als een fout, als een afwijking opvatte, in het wezen van deze en van iedere partij van dit type ligt.

Want men dacht, evenals deze Berlijnse communist, dat de weg tot de macht, voor de arbeidersklasse ging langs de verovering van de staatsmacht. De verovering met alle midelen, stembiljet en bewapende opstand onder de leiding van de partij. Dat dacht men en dat denken nog velen, ja, de meesten. Arbeidersmacht betekent voor hen de regering van de staat door de vertegenwoordigers der arbeiderspartij. Het heden echter en de naaste toekomst leren ons, dat de staat in zijn wezen niet te veroveren is, omdat hij georganiseerde kapitaalsmacht is en blijft, zolang hij bestaat. De onbekende arbeider in Berlijn ondervindt het, evenals wij, en hij zal het, samen met geestverwanten, doorgeven. Arbeidersmacht, dat leert hem het leven zelf, ontstaat slechts daar, waar de strijd tussen kapitaal en arbeid uitgevochten wordt.

Arbeidersmacht betekent macht over de bedrijven in handen der arbeiders, betekent macht der arbeidersraden. En de partij, die zelf de propaganda voert voor de macht der arbeiders, die de voorstelling van de heden-daagse maatschappij en de communistische toekomst in de arbeiders tot leven wekt en ontplooit, deze alleen is de proletarische partij.

Hamer en sikkell over het Rijksdaggebouw, dat is het symbool van de ondergang der oude communistische partij. De dag van haar hoogste zegepraal is de dag, waarop de onbekende Berlijnse kameraad een oude hoop begraaft.

De oude Berlijnse kameraad, die wij niet kennen en die ons toch zo vertrouwd is, denkt aan ons, die hij niet kent en van wie hij toch het bestaan weet, en misschien zegt hij zacht voor zich heen de woorden van Karl Liebknecht: „Trotz alledem!” „Ondanks alles!”

Communistische productie

Bij onze opvattingen over de grondbeginselen van een communistische maatschappelijke orde, gaan we uit van de marxistische verklaring van de overheersing en de uitbuiting van de arbeidersklasse in de kapitalistische maatschappij. Het gaat er daarbij niet om, ons aan citaten uit „Het Kapitaal” van Marx vast te klampen, maar we moeten ons laten dragen door de algemene gedachte, het wezenlijke, van Marx' ontleding der maatschappij.

De overheersing en de uitbuiting zijn in hun oorsprong buitengewoon eenvoudig en voor iedereen direct begrijpelijk: ze liggen besloten in het feit, dat de arbeider van de productiemiddelen gescheiden is. De kapitalist bezit de productiemiddelen, de arbeider bezit zijn arbeidskracht; de kapitalist bezit de voorwaarden, waaronder de arbeider moet werken. Daardoor is de arbeider volkomen rechteloos, (moge de politieke democratie ook

tot de uiterste vervolmaking zijn doorgevoerd) en dus volkomen van het kapitaal afhankelijk. Doordat de bezittende klasse het beschikkingsrecht over de productiemiddelen heeft, heeft ze tegelijk de beschikking over de arbeidskracht, dat betekent: ze HEERST over de arbeidersklasse. Het beschikkingsrecht over de productiemiddelen, door de heersende klasse uitgeoefend, brengt de arbeidersklasse in een afhankelijkheidsverhouding tegenover het kapitaal. Dit is het wezenlijke.

Het feit, dat de arbeidersklasse van de productiemiddelen losgemaakt is, houdt tevens in, dat ze niet over het vervaardigde product beschikt. De arbeiders hebben met de door hen vervaardigde goederen niets te maken, ze zijn niet van hen, maar ze behoren aan hun „broodheer”. Wat er verder mee gebeurt, hoe de vrucht van hun arbeid

in de samenleving overgaat, is niet hun zaak. Ze hebben alleen hun arbeidskracht te verkopen en ontvangen daarvoor hun „loon”: ze zijn loonarbeiders. Dat kan niet anders zijn. De beschikking over het productie-apparaat sluit de beschikking over het vervaardigde product in. Het zijn twee verschillende kanten van hetzelfde ding. Ze zijn functioneel afhankelijk, het ene is niet zonder het andere, het ene bestaat slechts dóór het andere. Doordat de arbeiders de beschikking over het productie-apparaat niet hebben, daardoor hebben ze ook niet de beschikking over het vervaardigde product, daardoor, worden ze beheerst, daardoor zijn ze loonarbeiders.

De loonarbeid is de uitdrukking van het feit, dat er een scheiding is tussen den arbeider en het arbeidsproduct; van het feit, dat de arbeiders noch over het product, noch over het productie-apparaat iets te zeggen hebben. De loonarbeid is het onbedriegelijke kenmerk van de „onmondigheid” van de arbeidersklasse, van de overheersing door hen, die over het maatschappelijk productie-apparaat en het maatschappelijk product beschikken.

Even eenvoudig als de grondslag van de overheersing der arbeidersklasse is, zo eenvoudig is ook de formulering van het opheffen der loonslavernij (al is de praktische doorvoering dan ook niet zo eenvoudig). Deze opheffing kan alleen daarin liggen, dat de scheiding van arbeider en arbeidsproduct wordt opgeheven, dat het beschikkingsrecht over het arbeidsproduct en dus ook over de productiemiddelen aan de arbeiders komt.

Natuurlijk kan dit niet meer op de wijze, zoals vroeger de handwerker de beschikking over zijn werktuigen en zijn arbeidsproduct had. De huidige maatschappij kent geen „individuele”, op zichzelf staande arbeid meer, ze is tot de maatschappelijke productie overgegaan, tot het vermaatschappelijkt productieproces, waarin ieder slechts een radertje in het grote geheel is. Daarom moeten de arbeiders de productiemiddelen nu gemeenschappelijk bezitten. Gemeenschappelijk bezit der productiemiddelen, dat niet meteen het beschikkingsrecht er over beduidt, mist echter zijn doel. Het gemeenschappelijk bezit is geen doel in zichzelf, doch het is slechts het middel, om het beschikkingsrecht over de productiemiddelen voor de arbeiders mogelijk te maken, om de scheiding van arbeider en arbeidsproduct op te heffen, om de loonarbeid te kunnen afschaffen.

Hier ligt het zwakke punt van de zich nog steeds „socialistisch” noemende arbeidersbeweging. Men stelt het brengen van de productiemiddelen in gemeenschappelijk bezit als doel, zonder te vermoeden, dat dit in het geheel geen doel kan zijn, zonder te vermoeden, dat het probleem van een nieuwe productiewijze bij de overgang naar het „gemeenschappelijk bezit” in werkelijkheid pas gesteld is. De arbeidersklasse leeft valselijk in het vertrouwen, dat het communisme of socialisme „vanzelf” komen moet, als dat gehate privaatsbezit der productiemiddelen is opgeheven. Men leeft valselijk in de veronderstelling, dat daarmee de loonarbeid noodzakelijk moet verdwijnen. De werkelijk proletarische doelstelling kan slechts deze zijn, dat de arbeiders het beschikkingsrecht over de productiemiddelen en daarmee over het product, veroveren en daardoor metterdaad de loonarbeid afschaffen. Eerst daardoor wordt de arbeidersklasse „vrij”. De gemeenschappelijk uitgeoefende beschikking over de productie door de vrije producenten, dat is de grondslag van de communistische samenleving.

De vrije producenten kunnen echter niet willekeurig over de productiemiddelen beschikken, zoals de „vrije producenten” onder het liberale kapitalisme (de fabrieksbezitters of -leiders) doen. Is de beschikking willekeurig, dan kan van een gemeenschappelijke beschikking geen sprake zijn. De eerste voor-

Vervolg op pagina 5

ELITE-SOCIALISME (IV)

Men moet niet voor de meesters spreken. (Herman Gorter).

Bedrijfsorganisatie volgens „functionele democratie” — deze idee komt voort uit de wens, het beslissingsrecht in de organisatie, dat is in de strijd, uit handen van de massa der bedrijfsarbeiders te houden en te garanderen voor de elite der intelligentsia. Met als doel een maatschappijvorm, waarin de intelligentsia de maatschappelijke functies, de machtsfuncties zal bezetten, waarin zij als geheel, onder leiding van haar politiek intellect, zich boven de massa der arbeiders kan handhaven en verheffen.

Dit is de conclusie waartoe wij komen op grond van wat wij in de vorige nummers schreven. Of dit doel en deze consequentie den schrijver van het VLAM-artikel „Puin Ruimen” klaar en bewust voor ogen staan, doet weinig ter zake. Zoals reeds eerder gezegd, geestdrift voor een dergelijk doel heeft tot voorwaarde, dat de bevoorrechtiging van de eigen groep, en dus de ont-rechting der grote massa, ook in eigen hoofd in een wazige nevel van frasen en gevoel-bedriegende klanken enigszins vermomd blijft. Men moet het doel aan anderen en aan zichzelf voorstellen als het algemene doel, het belang der eigen groep als het algemeen belang, de machtsvorm die het overwicht der minderheid garandeert als de vorm, waarin de meerderheid haar macht kan verwerkelijken en de voorslag voor een nieuwe minderheidstyrannie voorstellen als het opheffen en voorkomen van de „tyrannie der meerderheid”.

Men kan vragen: Is het de moeite waard, hieraan zoveel aandacht te besteden? Is er werkelijk gevaar, dat de arbeiders in de bedrijven zichzelf en hun actie in de boeien zullen slaan, om deze elite te believen en zogenaamd aan hun kant te krijgen?

Wij geloven niet, dat bij het ontstaan van het verzet der arbeiders en dus ook bij hun eigen organisatie van het verzet, deze idee veel invloed kan uitoefenen. Wel kunnen arbeiders, die de strekking daarvan niet door hebben, in het begin van een beweging in iets dergelijks toestemmen, waardoor zij al gauw in onderlinge strijd vervallen en dus het verzet opgehouden wordt. Maar de noodzaak van werkelijke eenheid, de noodzaak van onderlinge gelijkheid, het besef daarvan en de wil daartoe, de gehele sfeer van de massale actie, zijn voor die functionele vormen het zijn voor het zelfbewegen van de personen als geheel.

Waar deze idee wel van invloed kan zijn is, als er van bovenaf gepoogd wordt, door het instellen van wettelijke zogenaamde bedrijfsorganisaties, de strijd der arbeiders af te buigen, te voorkomen of op een dood spoor te leiden. Dus als het neo-fascisme in een of andere vorm de corporatieve structuur in het bedrijfsleven doorvoert en, behalve de „gelijkheid” van werknemers en werkgevers onder opperste beslissing van den staatscommissaris, ook nog eens het personeel in functionele groepen verdeelt.

De opvatting, dat niet de arbeidersklasse als geheel, niet de zich in en voor de strijd organiserende massa's, maar de elite, de nieuwe middenstand, de leidende rol in de strijd voor het socialisme zal spelen en de drager van de idee ener nieuwe maatschappij zal en moet zijn, (en dat is het wat J. L. in het hoofd spookt), die opvatting is niet een toevallige. En ook niet verworven door de bestudering van statistieken over de verhouding in getal van „gewone” en elite-arbeiders.

In deze tijd, waarin het kapitaal zich nog slechts in monopolistische vormen kan staande houden, waarin het de tegenstellingen tot steeds groter diepte verscherpt, waarin zich de klassen beginnen te mobiliseren onder

steeds radikaler leuzen — in deze tijd moet het politiek bewuste deel der middenklasse positie kiezen. Een zelfstandige macht is die middenklasse niet en kan zij nu niet zijn. Het gros der middenlaag gaat zoals elke kleinburgerlijke laag in het verleden, met de sterkste klasse, dat is met het groot-kapitaal. Zij levert het kapitaal de adviseurs, propagandisten, politici, burgerwachtcommandanten en blankofficieren voor de uitbuiting der bedrijfsarbeiders. De staatskapitalistische plan-economie is voor hen zeer aanvaardbaar.

Een veel kleiner deel der middenlaag wil een andere kant uit. Bij sommigen hebben zich, door en soms in de strijd der arbeidersklasse, de gevoelens en gedachten sterk in een andere richting ontwikkeld. De consequenties van het zich ontwikkelen der kapitalisme willen en kunnen zij niet voor hun rekening nemen. Zij zijn anti-kapitalistisch en hun politiek meestbewuste elementen zweeft een maatschappelijk ideaal voor, waarin redelijke toestanden en menswaardige verhoudingen zullen bestaan. Maar hun voorrechten boven de bedrijfsarbeiders, hun voorsprong of vermeende voorsprong in weten en kunnen, hun „meer”-zijn dan de gewone arbeiders, willen zij evenmin opgeven als de andere leden van hun maatschappelijke laag. Evenals dezen, vrezen zij niets zozeer als de gelijkheid met de industrie- en landarbeiders. Daarom willen zij, in allerlei variaties, een samenleving, waarin hun een maatschappelijk voorrang, dat wil consequent zeggen: de heerschappij boven en over de arbeiders, wordt „gegarandeerd”. Dat wil politiek en organisatorisch zeggen: Uitschakeling van de mogelijkheid, dat de meerderheid „tyranniek” tot gelijkheid komt. Dit is aan de ene kant nodig om hun intellectuele collega's niet af te schrikken, aan de andere kant om de mogelijkheid van eigen macht boven anderen niet te verliezen, integendeel volkomen te verwerkelijken. Hun sociale binding is met hun eigen maatschappelijke laag; ook met de arbeiders-onder-huileiding; niet met de arbeiders, die hun onderlinge ongelijkheid en — in beginsel — alle ongelijkheid afbreken en opheffen.

Slechts enkelen uit die middenlaag kunnen zich voldoende van de denkbeelden en strevingen van hun milieu, van de wil tot heersen en ongelijkheid boven anderen, losmaken en hun leven en streven onvoorwaardelijk binden aan de tot gelijken wordende arbeiders. De ervaring heeft geleerd, dat dit zeer weinigen zijn. Zij vroegen nimmer „garanties”, zij waren of werden zich bewust, dat zij het waren, die misschien „garanties” te geven hadden. Zoals Rosa Luxemburg het uitsprak op een congres der IIe Internationale: „Het probleem is niet, hoe de massa's in toom te houden, maar hoe de massa's de leiders, die hen overheersen en bedriegen willen, „in toom” moeten houden.”

De vraagstukken van strijd en organisatie der arbeiders, van eenheid en zelfbeweging, van gelijkheid en ongelijkheid, van midelen en doel, van recht en onrecht, van tyrannie en vrijheid, beziet „Spartacus” vanuit het gezichtspunt van de wordende eenheid en macht der gehele klasse. J. L. beziet ze vanuit het gezichtspunt van een intelligentsia, die wel een einde wil maken aan de heerschappij der huidige kapitaalbezitters, maar die deze niet wil ruilen voor de heerschappij der arbeidersklasse, der arbeidende mensheid, waarin zij als gelijkberechtigten en niet als bevoorrechte minderheid (dat is: als heersende minderheid) hun plaats zouden hebben. En die dan ook, als in het grote conflict tussen de klassen, de arbeiders hun eigen weg gaan en principieel alle bevoorrechtiging aantasten, zich typisch middenstands, middenstanders naar de geest, tonen en de zijde kiezen van

wie voorlopig nog de sterkste is; de zijde kiezen van wie hen voorlopig nog hun voorrechten laat, hen als slechtgedisciplineerde en met opstandige ideeën behepte, maar bruikbare hulptroep, in hun eigen vermeende waarde wil erkennen.

Eerst als men dit in het oog houdt, worden ook andere uitspraken in die artikelen van J. L. begrijpelijk. Dan is de programrede van Schermerhorn over de nieuwe kapitaalsorde „een hoopvol, moedgevend en sympathiek stuk werk”. Dan voelt men zich na verwant aan de regerings-ideeën omtrent de „organen uit het volksleven”, omtrent een „plan-instituut”, dat de intelligentsia plaats geeft in een hersentrust, omtrent „de bedrijfsschappen van Ir. Vos” die niets anders zijn dan een flinke stap naar de corporatieve staat. Dan moet men van de „leerstelligheid” van het Marxisme, d.w.z. van de wetenschap van de onverbiddelijke klassenstrijd, niets hebben. Dan legt men, terwijl het voor de arbeiders een kwestie van leven en dood is om voor elk stukje levensmogelijkheid en vrijheid te vechten en in die strijd tot eenheid, zelfbewustzijn en groeiende macht te komen — de nadruk op de nederlagen, die geleden zijn en weet niets te zeggen over de verbetering der vecht tactiek, die voor de arbeiders mogelijk en noodzakelijk is. Dan is de betrekkelijke vrijheid in het wordende neo-fascisme niet de gelegenheid om de strijd tegen de totale verslaving zo scherp mogelijk te voeren, maar dan wordt die door het kapitaal elke dag meer verkleinde vrijheid een kostbaar ding, die niet door arbeidersstrijd in gevaar gebracht mag worden. Dan worden de staatsmaatregelen voor de opbouw van een nieuwe kapitaalsdictatuur voorgesteld als noodzakelijke stappen naar het socialisme — en noemt men de strijd der bedrijfsarbeiders voor een stuk brood, voor een paar schoenen: „groepsbelang” en „arbeiders-kapitalisme”.

Wie, zoals J. L., „het streven (der regering) naar nieuwe vormen voor onze beste, oude tradities” „voortreffelijk” vindt, moet dat laatste woord ook niet voor het werk van „Spartacus” gebruiken. Wij staan aan de andere kant! Wij willen niet voor de meesters spreken!

De „glorie” van Spartacus in het oude Rome was niet, dat hij als aanvoerder der opgestane slaven de dood koos boven de slavernij, maar dat hij die slaven leerde hoe zij zelf konden vechten, dat hij geen „voorwaardelijk” revolutionair was en niet dacht aan „garanties” tegen een „tyrannieke meerderheid”. Slechts Crassus' bevoorrechte huisslaven, zijn opzichters en politieke eunuchen, konden op die gedachte komen. Zoals het hun gedachte was, dat de strijd door den aanvoerder wordt ontketend of uitgesteld, gecommandeerd of verboden. Zoals het hun gedachte was, het „algemeen belang” der slavenhouders-maatschappij te stellen tegenover het „groepsbelang” der opstandige plantage-slaven. Zoals het hun tactiek was, de nederlaag en de gekruisigde slaven te hanteren als een afschrik voor verdere opstandigheid.

Stakingsgolf

Bij de Fordfabrieken in Detroit zijn op 15 Sept. weer 50.000 man ontslagen wegens staking. Er lopen ongeveer 100 stakingen om loonsverhoging. De wegwerpers eisen verkorting van de werkdag van 48 tot 36 uur per week. In de olie-industrie wordt een verkorting van de werkdag van 52 op 48 uur verlangd. Op 20 Sept. waren ongeveer 200.000 man in staking.

De doorvoering van de democratie in Japan

Volgens „Het Parool” van 22 Sept. verklaarde generaal Mac Arthur: „Ik maak het zo in orde, dat de Japanners nauwelijks tijd genoeg zullen hebben om te eten de eerste 25 jaar, laat staan vrije tijd en materiaal om nog eens een oorlog te beginnen.”

Van stakers en stakkers - Van stokers en stutters

„Ontstellend tekort aan textiel.

Vijftienhonderd huisbezoekers van Volksherstel hebben de textielvoorraad opgenomen in de Amsterdamse gezinnen. Wat deze vrijwillige werkers hebben gezien, was nog erger dan men verwacht had. Zij hebben gezinnen aangetroffen, waar de kinderen volkomen naakt liepen, waar mensen niet uit hun bed konden komen, omdat zij geen kleding hadden, waar de mannen in versleten ondergoed van de vrouwen liepen (wat hadden die vrouwen dan nog aan?), waar volwassenen en kinderen de schamele bovenkleding op het blote lijf droegen. Handdoeken, kopjesdoeken en beddegoed, alles was allang opgebruikt. ...Met de schoenen is het hopeloos gesteld.” (Vet van ons).

Bovenstaand citaat is niet afkomstig van communisten, „anarchisten” en andere oproerkrakers, die zoals onze lezers weten, alleen maar afbreken en kankeren kunnen en zuigen en venijn spuwen; allemaal vanwege hun a-sociaal karakter. Neen, het is „Het Vrije Volk” van 12 September 1945, waarin wij de vruchten, die het proletariaat geniet van de overwinning der vrijheidsmachten, zo beschreven vonden. Natuurlijk wordt voor deze stakkers alles, maar dan ook alles gedaan, dat er nog schrijnende toestand zo spoedig mogelijk op te heffen of te verzachten. U gelooft me niet? In hetzelfde artikel van „Het Vrije Volk” lezen we verder dat:

„er hier en daar nog behoorlijke voorraden van de meest nodige textielgoederen zijn, maar deze worden vastgehouden, omdat men wil wachten op de sanering van het geld.” (Vet van ons).

Wie MEN is? Ja, dat staat er niet bij. Misschien wel de fabrikanten van deze noodzakelijke artikelen; mogelijk ook de groot-handelaren; waarschijnlijk ook de detaillisten. In ieder geval, als die redactie zo precies weet te vertellen, dat er nog behoorlijke voorraden zijn, dan kunt ge er in dit geval staat op maken, dat ze niet liegt. Gezien het feit, dat deze krant enige weken geleden de havenbaronnen in de kaart speelde door haar geschrijf, kunnen wij gevoegelijk aannemen, dat zij de textielbaronnen niet betichten zal van iets, dat niet de enige en echte waarheid is.

We hebben tijdens de oorlog steeds maar en van alle kanten ons horen vertellen, dat de toestand van vóór de oorlog niet terug mocht en zou komen. Na de oorlog horen we daar steeds minder van, maar zoveel te meer van opbouw en eensgezindheid, geen klassenstrijd, samenwerking en overleg. Met de boodschap erbij, van de regering, dat als aan dat laatste niet voldaan wordt, zij haar tanden wel eens zou laten zien.

We hebben die tanden gezien. Dat was, toen deze stakkers, die het meest gewone ontbieren (zie boven) tot stakers werden, toen de havenarbeiders van Rotterdam de eis stelden van beter schoeisel. Er waren geen schoenen voor hen. Eerst opbouwen. En dan zullen we nog wel eens zien. „Punt. 1500 gewapende N.B.S.-ers werden naar Rotterdam gedirigeerd om dit conflict te helpen likwiden. Pers en radio schreeuwden om het hardst, aangemoedigd door de regering, dat deze staking een misdaad was jegens het gehele volk.

Stomme havenarbeiders. Dat jullie nu juist om schoenen gingen staken. Die waren er immers niet! Als jullie of andere groepen van arbeiders het nog eens in je bol mocht

Abonneert U op ons blad

halen om te gaan staken, doe dat dan niet weer voor schoenen. Weest verstandig en staakt voor textiel! Hiervan zijn nog behoorlijke voorraden aanwezig, zegt „Het Vrije Volk”. Pers en radio konden in die vorige staking nu eenmaal niet anders doen dan je staking kapotbreken, want zij wisten dat er geen schoenen waren. Maar textiel is er wel! Gaat ge dus een strijd voeren voor textielgoed, dan hebt je grote kans, dat de stokers, die in de vorige staking zo geweldig wisten te hitsen, nu jullie stutters en steuners zullen worden. Zij en onze democratische regering zullen, wetende en erkennende, dat er „behoorlijke voorraden textiel” zijn, jullie in de strijd de grootst mogelijke bijstand verlenen.

Weliswaar heeft de pers en de radio en onze regering tot dusverre nog geen vermaan gezonden naar de bezitters van deze „behoorlijke voorraden”, om ze zo spoedig mogelijk beschikbaar te stellen aan die kale naaktlopers, maar mogelijk, dat bij haar de moed komt, tegelijk bij uw durf om voor een hemd en een broek te gaan vechten. De pers van na de oorlog is gelukkig niet corrupt, ze zit niet met gouden ketenen verbonden aan de groot-adverteerders, aan de geldschietters, aan de aandeelhouders, aan het grootkapitaal. Nietwaar, zij is Onafhankelijk, Vrij, Onverveerd! Van haar steun zijt ge derhalve bij voorbaat verzekerd. Zij en de regering zal zich vóór jullie rechtmatig aandeel in die „behoorlijke voorraden textiel” schrap zetten!

Overigens moet ge niet zo naïef zijn te veronderstellen, dat zij alleen tol moet betalen voor de triomf van de vrijheid. „Het Parool” van 10 September j.l. weet tenminste mee te delen, dat er bij de gearresteerde bunkerbouwers één is, (de naam wordt fatsoenshalve verzwegen, dat schoelje zat dan ook niet in de leiding van de E.V.B., zo’n Os was het nou weer niet!), die in één maand aan een object, waaraan 150 arbeiders werkten, verdiend heeft de somma van één miljoen zes honderd vijftig duizend gulden (f 1.650.000). Dat wil zeggen (als we het aantal arbeidsuren per maand op 200 rekenen), dat dit canaille per uur achtduizend

De wereld toont een afzichtelijk beeld. Afgezien van de miljoenen, die in de laatste oorlog gevallen zijn in de strijd om een nieuwe verdeling van de wereld door de bezittende klasse, afgezien van de afschuwelijke dreiging in de vorm van de atombom, is het lot van de hele bevolking der wereld verschrikkelijk. In Amerika lopen reeds weer miljoenen arbeiders zonder werk en zijn daar op de particuliere weldadigheid aangewezen.

Er gaat daar weer een golf van stakingen door het land, waarbij honderdduizenden arbeiders betrokken zijn en die toch zeker niet gaan staken, omdat ze het er zo best hebben. Wat Japan betreft, verklaarde generaal Mac Arthur, dat hij de toestanden aldaar zo zal inrichten, dat de Japanners de eerste 25 jaar nauwelijks tijd genoeg zullen hebben, om te eten. In Polen, in Italië, in de Balkan, in Duitsland is nauwelijks voedsel, kleding of behuizing. En daarbij gaat in Duitsland de grote afbraak van het bedrijfsleven beginnen, zodat hier geen nieuwe concurrent op de wereldmarkt kan optreden, al gaan daarbij ook ettelijke miljoenen van de bevolking ten gronde.

De kapitalistische wereld is een wilde beestentropie ondanks alle gekwij over ethiek, humanisme, christenheid, naastenliefde en nog een hele reeks van andere mooie woorden. De oude marxistische voorspelling, dat

twee honderd en vijftig gulden (f 8.250.—) in zijn vaderlandslievende zakken liet vloeien. Iedere arbeider leverde hem dus per uur een winst op van vijf en vijftig gulden (f 55.—).

Ge ziet aan dit simpele voorbeeld, dat met honderden is aan te vullen, dat ge niet alleen staat met uw ellende. Zitten jullie met een naakte kont, hij zit in een naakte cel. Dat is toch wel erg democratisch, vindt ge niet? Arm of rijk, allebei naakt! En toch, naakte ratten, zijt ge nog niets bevoordeeld boven onzen gevangen naaktgenoot. Want gij kunt vechten, desnoods staken, voor textiel. Want „er zijn nog behoorlijke voorraden”. Die stakker echter, met zijn ruim 8000 gulden per uur, moet maar stiekum afwachten wat er met hem gebeuren zal.

De toestanden van vóór de oorlog mochten en zouden niet terugkomen. Toen in de dertiger jaren, in ons gezegende Holland een 500.000 werklozen waren. Dat is, (een gezin op 4 personen gerekend) een aantal van 2.000.000 mensen, die aan de rand van de afgrond leefden, niets meer bezaten, tot op het hemd waren uitgekleeft. Nu, na 5 jaren oorlogsellende, na 5 jaren van plichtige verzekeringen en beloften, hebben we helemaal niets meer. Zelfs geen hemd! Alleen MEN heeft nog „behoorlijke voorraden”!

Het schijnt onze volks- en landgenoten, textiel-fabrikanten en handelaren, geen laars te interesseren, dat jij en je vrouw en kinderen geen hemd of broek aan je body hebt. En de regering, die toch al zoveel zorgen aan het hoofd heeft — goudgalon kopen en annexatie en N.S.B.-ers d'r in, d'r uit, d'r in, d'r uit, — die stakingsleiders d'r in en niet d'r uit — die regering kunnen we met zulke kleinigheden als hemden en broeken voor naakte proleten niet lastig vallen. Trouwens, zoals reeds uiteengezet, zowel de regering als de pers en de radio zullen uw actie voor textiel steunen. De stokers van enige weken geleden zullen nu stutters worden, als wij onszelf van Haveloze Stakkers tot Meedogenloze Stakers maken. Staakt uw linnenkast vol, staakt u een hemd aan het lijf! 't Is zo winter. De tijd dringt!

NAAR NIEUW STRIJD

het kapitalisme naar de barbaarsheid voert, is tastbare werkelijkheid geworden.

En ondertussen is de vaart naar de afgrond nog niet gestuit. Het kapitalisme is bezig, zich op nieuwe grondslagen, op de grondslagen van de straf-georganiseerde staat, op de grondslagen van het neo-fascisme, nieuw te bevestigen. Daarbij gaat het onderlinge gekrakeel om de nieuwe grenzen van de uitbuitingsgebieden, om „het organiseren van de vrede” ongestoord verder. De oorlog met de wapenen is voor het ogenblik geëindigd en hij wordt nu nog slechts met de wapenen van de geheime diplomatie, met handels- en valuta-overeenkomsten, met invoerrechten, voortgezet.

De werkende bevolking ligt nog machteloos neer. En dan ook volkomen machteloos. Terwijl vroeger nog arbeiderspartijen en vakverenigingen bestonden, die de massa's in hun strijd om het bestaan konden hanteren, zijn ze nu van deze wapenen verstoken. Wat vroeger arbeidersorganisaties waren, zijn dat nu niet meer. Ze zijn door het kapitaal onderworpen, zoals het kapitaal alles aan zijn belangen onderwerpt. Terwijl vroeger een socialistisch ideaal-kraak kon geven tot

De gevolgen van Potsdam voor Duitsland

We ontlelen aan de burgerlijke pers:

De „Spectator” van 18 Augustus 1945 wijst er op, dat Duitslands productiepeil zal moeten dalen tot dat van vóór 1933. Wat er meer aan productiemiddelen of producten, moet de schadevergoeding worden uitgevoerd. Geen vliegtuigen, geen zeeschepen mogen worden gebouwd, geen overzeese handel mag gedreven worden.”

Volgens de „New Statesman and Nation” van 11 Augustus 1945 was er inzake het herstelprobleem een botsing tussen verschillende belangen. „Rusland zal, zodra zijn verschrikkelijke oorlogsschade hersteld zal zijn, een mogelijkheid worden, die economisch in eigen behoeften kan voorzien en het zal weinig belang hebben bij handel met West-Europa. Zijn nood is tijdelijk maar dringend. Het heeft onmiddellijk behoefte aan Duitse machines en arbeidskrachten. En zijn systeem van planmatige productie maakt het mogelijk, deze op grote schaal in te schakelen, zonder economische ontwrichting. Engeland echter heeft geringe behoefte aan betalingen in natura, maar is in de toekomst afhankelijk van een herleefd Europa — en daarmee van een hersteld Duitsland — als markt voor zijn export”. („Revue”, 25 Aug.).

De staalproductie van Duitsland is hervat. Momenteel is 1% van de fabrieken in het Roergebied in bedrijf. In October zal ruimere staalproductie worden toegestaan, zodat 100.000 ton kan worden geproduceerd. Vóór de oorlog was de productie 1½ miljoen ton per maand. Rusland wenst de Duitse staalproductie op 15% van vroeger te brengen, Engeland en de Ver. Staten op 40 à 50%. („Ec. Nieuws”, 4 Sept.).

De steenkoolwinning van het Roergebied bedraagt normaal 130 miljoen ton per jaar. In Augustus was de weer toenemende productie nog slechts 20% van de normale hoeveelheid, voornamelijk door het tekort aan mijnwerkers. Bovendien is door oorlogsschade de productie-capaciteit gedaald met 30 miljoen ton per jaar. Vóór de bezetting bestond 50 tot 60% van het mijnpersoneel uit buiten-

landse dwangarbeiders, die in Mei 1945 het werk neerlegden, evenals vele oudere Duitse mijnwerkers. Het aantal jonge Duitse mijnwerkers was tijdens de oorlog zeer gering. Thans werken slechts 166.000 mijnwerkers, dat is 200.000 minder dan normaal. Men is van plan 100.000 krijgsgevangenen tot mijnwerker op te leiden. De productie wordt ook ongunstig beïnvloed door tekort aan mijnhout, springstoffen, werkkleding, enz. Bovendien is de absentie van de mijnwerkers zeer groot (25%) en wel door ziekte, het ondernemen van voedseltochten, of het herstellen van hun beschadigde huizen. De kolen gaan deels naar de Amerikaanse zone, deels naar Berlijn en deels naar West-Europa. In Augustus is 25% voor export vrijgegeven. („Observer”, 26 Aug. 1945; „Ec. Nieuws”, 5 Sept. 1945).

In het gunstigste geval zal Duitsland deze winter hoogstens 25 miljoen ton naar de bevoorraden gebieden (West-Europa, Scandinavië, Italië en Griekenland) kunnen uitvoeren, waardoor het totaal tekort van deze gebieden misschien kan gereduceerd worden tot 50 miljoen ton. De geallieerden hebben besloten zoveel mogelijk kolen uit Duitsland naar deze gebieden te zenden. In Duitsland worden geen kolen voor huisbrand verstrekt. („Ec. Nieuws”, 5 Sept.).

Arbeidskrachten. Duitslands productie is geschorst door het vertrek van de buitenlandse arbeiders. Volgens het „Intern. Labour Office” 8½ miljoen man. De Nazi Sauckel echter, leider van de tewerkstelling, sprak in 1943 van ruim 12 miljoen man. Misschien waren Sudeten-Duitsers, Elzassers, volksduitsers, enz. daarbij geteld. Houdt men rekening met de arbeiders, die buiten Duitsland rechtstreeks voor het Rijk werkten, dan heeft Duitsland waarschijnlijk 30 à 35 miljoen vreemde arbeiders geëxploiteerd. Voor het binnenhalen van de oogst is een half miljoen krijgsgevangenen vrijgelaten. De oogst is slecht in de Engelse zone. Er is weinig kans op invoer uit de Russische of Amerikaanse zones. De Amerikaanse zone kan slechts onbeduidende overschotten hebben. In de Russische kan de oogst lang niet

De werkende bevolking moet als communistische beweging geheel van voren af aan beginnen. We zijn illusies armer, ervaringen rijker geworden. We weten, dat de werkende bevolking zich op niets en op niemand verlaten kan, dan alleen op haar zelf. Daarom beginnen we met het begin. We beginnen met uit te spreken, dat kapitaal en arbeid doodsvijanden zijn en dat van een samenwerking geen sprake kan en mag zijn. In de regerende lichamen niet en in de vakverenigingen niet en door politieke partijen niet. We heffen de oude communistische gedachte hoog, dat de werkende bevolking zich in onverbiddelijke strijd tegen de heersende machten van de staat, van de ondernemers en hun aanhang van z.g. socialistische of z.g. communistische partijen of van de staatsvakverenigingen moet keren, om een stuk eigen macht op te bouwen. We hebben niets te verheimelijken. We willen de ondergang van de bezittende klasse over heel de wereld. We willen de nieuwe organisatie van de werkende bevolking, de organisatie, die ze zelf in handen kan houden, door zich op de grondslag van hun bedrijven te verenigen, om van hieruit gemeenschappelijk te handelen en van hieruit te verdedigen of aan te vallen.

Vanuit de bedrijven moet de nieuwe gemeenschap groeien. Eerst als strijdgemeenschap. Dan als werkers-gemeenschap, die het maatschappelijk leven gaat beheren.

geheel binnengehaald worden door de voortdurende chaos en het massaal vertrek van de Duitsers uit de Pools geworden provincies. De wereld heeft echter voldoende graan, zodat export naar West-Duitsland mogelijk is. Een hongersnood daar zou voor Europa rampzalige gevolgen hebben.

Afbraak der industrie. Ondanks de bombardementen produceerde Duitsland in 1944 drie maal zoveel tanks als in 1942, ruim drie maal zoveel gevechtswaarschuwers en acht maal zoveel nachtlagers. Als men deze activiteit onder scherpe controle kon aanwenden voor herstelwerk, ware de Duitse industrie nog tot veel in staat. Uit vrees dat Duitsland de vrede weer zal bedreigen, heeft men te Potsdam echter besloten tot vergaande afbraak van de industrie. (Naar onze mening gaat het hier in werkelijkheid om heel wat anders dan om het verzekeren van de vrede; Red. „Spartacus”). Van de „overtollige” machines (ook in het Roergebied) zou 25% aan Rusland geleverd moeten worden.

Berlijn is echter afhankelijk van het Roergebied, wat de behoeften der industrie betreft. Het Roergebied kan helpen, want ondanks de verwoestingen is er zoveel van de machines gespaard gebleven, dat het mogelijk is, 50 à 60% der productie binnen enige maanden te herstellen, als voldoende arbeiders beschikbaar zijn.

In Berlijn hebben de Russen de industrie grondig afgebroken. Soms zijn hele fabrieksinstallaties weggevoerd. In Spandau kunnen van de 122.000 arbeiders slechts 5.000 werken. In de twee grote Siemens-fabrieken in de Britse sector, welke in 80% van de behoefte aan elektriciteitsuitrustingen zou kunnen voorzien, zijn zo weinig machines over, dat nog slechts 250 man arbeid vinden. Hetzelfde lot ondergingen de A.E.G., Telefunken, Osram en dergelijke. Men vraagt zich niet alleen af, wat aan te vangen met zoveel werklozen, maar ook of aldus enig herstel mogelijk is. Deskundigen menen, dat het Roergebied zijn gehele beschadigde industriële capaciteit nodig heeft, om Duitsland te brengen op het peil der „vredes-economie”, door Potsdam verlangd. Reeds het opruimingswerk stelt hier onoplosbare problemen. Als men in Essen elke dag 1000 ton puin zou vervoeren (dat is 50 zeer grote wagons), zou het 30 jaar duren, vóór de ruïnes zouden zijn opgeruimd. Behoud der industrie schept gevaren voor de toekomst. Afbraak van wat er nog over is, zou tot gevolg hebben, dat honger en kou en puin elk herstel en elke schadevergoeding onmogelijk maken. („Revue”, 1 Sept. 1945. Ontleend aan Manch. Guardian, Observer, Times).

De Amerikaanse bezettingsautoriteiten hebben de ontbinding van de I.G. Farben uitgesproken. Een deel der installaties wordt als herstelbetaling onder de geallieerden verdeeld, de rest wordt vernietigd. („Economisch Nieuws”, 4 Sept.).

Communistische productie

Vervolg van pagina 2

waarde, om een gemeenschappelijke beschikking over het productie-apparaat mogelijk te maken, is daarom, dat de productie onder gemeenschappelijk bezit naar algemeen geldende regels verloopt, regels, waarop alle maatschappelijke werkzaamheden moeten rusten. Dan eerst is een gemeenschappelijk beslissen en handelen mogelijk. De vrije producenten moeten daarom gelijke productieregels voor alle producenten scheppen. Daarmee worden dan de vrije producenten tegelijk tot gelijke producenten. En zo verwezenlijken de bedrijfsorganisaties in hun duizenderlei verbanden van allerlei aard: DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCENTEN.

OVER BEDRIJFSORGANISATIE

In „Je Maintiendrai” van 14 September 1945 lezen we, dat de chef van het kabinet van het Ministerie van Handel en Nijverheid in een radio-rede mededeelde, dat de regering plannen heeft „tot algemene herziening van de tijdens de bezetting opgelegde bedrijfsorganisatie”.

„De regering stelt zich voor, grote verticale organisaties met een uitgesproken publiekrechtelijk karakter in het leven te roepen. Daarbinnen zullen organisaties van de bedrijfsgenoten per bedrijfstak noodzakelijk zijn”.

De bedoeling is dus, dat de bedrijfsorganen, die publiekrechtelijke lichamen zullen zijn, bestuursbevoegdheden op sociaal-economisch gebied uit handen van de regering zullen ontvangen.

Mr. Ir. B. Haveman, die over dit onderwerp in het bedoelde nummer van J.M. zijn gedachten neerschrijft, meent, dat naar democratisch beginsel, ondernemers en arbeiders op voet van gelijkberechtigdheid als vertegenwoordigers in de bestuurscolleges moeten zitting nemen.

Het zou te veel van het democratisch beginsel van den heer Haveman gevergd zijn, te veronderstellen, dat deze vertegenwoordiging zou plaats vinden op voet van het aantal aan de arbeid deelnemende personen. In zo'n geval zouden de arbeiders in overgrote meerderheid de besluiten der bedrijfsorganisaties beïnvloeden. Dit kan echter nooit de bedoeling zijn van dezen woordvoerder van het „personalistisch socialisme”.

Hijzelf beweert, dat arbeiders en ondernemers, noch naar hun beider functies in het voortbrengingsproces, noch naar hun persoonlijk belangen als arbeidende mensen, voor elkaar in gewicht onderdoen. Hij meent hieruit de gevolgtrekking te moeten maken, dat „ter bevordering van een evenwichtig bestuur” een paritaire vertegenwoordiging van beide klassen de voorkeur verdient.

Het is de moeite waard eens na te gaan, wat de heer Haveman onder een „evenwichtig bestuur” verstaat. Hij meent, dat de bedrijfsorganen gevormd moeten worden door vertegenwoordigers van de ondernemers en arbeiders, „verkozen door de bedrijfsgenoten op voordracht van de vrije vakorganisaties”. We hebben in deze krant reeds herhaaldelijk uiteengezet, dat voor de opbouw van het Nederlands bedrijfsleven het particulier initiatief, zoals we dat uit de voor-oorlogse tijd kennen, in hoofdzaak afgedaan heeft. Het kan slechts in toepassing komen binnen door de staat gegeven richtlijnen. Deze richtlijnen beogen een opbouwproces van het kapitaalbezit. Dit vereist een onderwerping van de arbeid aan het kapitaal. De bedrijfsorganisaties der regering zijn de organisatorische uitdrukking van dit streven. Vandaar, dat de staat als algemene vertegenwoordiger van de ondernemersklasse, het uiteindelijk beslissingsrecht bij eventuele conflicten voor haar oppeist. Deze bedrijfsorganisaties moeten voor de regering instrumenten zijn, waarmee zij de opbouw, dat is dus de opbouw van het kapitaalbezit, veilig stelt. Het moeten gemakkelijk hanteerbare organisaties zijn ter uitvoering van haar sociaal-economische politiek.

Het is voor elke aanhanger van deze op de ondernemersbelangen gerichte politiek vanzelfsprekend, dat de regering bij de besluiten het laatste woord moet hebben. De heer Haveman zegt dit met de volgende woorden: „Opdat de bedrijfsorganen voor de Overheid tegelijkertijd een gemakkelijk hanteerbare organisatie vormen ter uitvoering van haar sociaal-economische politiek, is het noodzakelijk, dat de voorzitter door de Overheid benoemd en met de administratieve leiding belast wordt, enerzijds verantwoordelijk aan het bestuur voor de uitvoering van de bestuursbesluiten, zij het met recht van op-

schortend veto, anderzijds als regeringscommissaris ondergeschikt aan en verantwoordelijk jegens de regering”.

De democratische rechtsorde „van ons volk” blijkt echter een nog veel meer op de belangen der ondernemers gerichte staatsvorm te zijn, wanneer we den heer Haveman in zijn uiteenzettingen volgen. Ofschoon hij de naam niet noemt, weet een ieder, dat hij in de volgende alinea de E.V.B. bedoelt. Nadat hij eerst heeft uiteengezet, dat bedrijfsorganen gezag zullen uitoefenen binnen hun aangewezen werkring en dat democratie zonder wettige gezagsuitoefening niet denkbaar is, besluit hij daaruit, dat allen, „die binnen deze kring werkzaam zijn, zich aan het gestelde gezag onderwerpen of anders door sancties getroffen worden op grond van de wettelijk in te stellen sociaal-economische rechtscolleges”.

En in het bijzonder geldt deze onderwerping aan het gezag „voor de vakorganisaties, die aan de samenstelling der bedrijfsorganen deelnemen”. „Zij behoren”, zo zegt Haveman, „tot het vervullen van deze publieke functie niet toegelaten te worden dan na een voorafgaande statutaire verklaring, dat zij zich onvoorwaardelijk aan de beslissingen en voorschriften van de bedrijfsorganen gebonden achten en bij conflicten de uitspraken van den bevoegden rechter of wettelijk aangewezen administratieve instanties zullen aanvaarden”.

Hoe komt het, dat de heer Haveman deze voorwaarden zo uitdrukkelijk vermeldt? Blijkbaar heeft hij weinig hoop in het tot stand komen van de klasse-vrede en vermoedt hij reeds van te voren, dat de bedrijfsarbeiders zich aan de besluiten van de door de regering erkende vakorganisaties niet zullen houden. Daarom moeten de vakverenigingen instrumenten zijn, die tegen de arbeiders gebruikt kunnen worden om hun strijd te breken. De voorwaarde, die Haveman aan de „vrije vakorganisaties” stelt, houdt dus feitelijk niets meer of minder in, dan dat deze zich contractueel verplichten in principe bereid te zijn, als stakingsbreker op

WAT ONS OPVIEL

„Her-opvoeding in Duitsland.

Het sterftecijfer in Berlijn is gestegen tot 12 maal het normale. Wie sterven? De Nazi-bonzen, die door de bezetters gehandhaafd werden „voor de goede orde en rust”, of de massa der arbeiders, vrouwen en kinderen, die vanaf '33 onder de Nazi-laars werden vertrappt? Ook „Het Parool” wijst op de allertreurigste toestanden die nu reeds onder de Duitse bevolking heersen en op hetgeen in de komende winter nog te wachten staat, doordat de overwinnaars de levensmogelijkheden der bevolking vernietigen. Hier dreigen miljoenen mensen voor onze ogen eenvoudig weg te sterven. „Het Parool” (van 20 Sept.) meent nu, dat dit geen juiste politiek is, omdat dode Duitsers geen winst-objekt meer kunnen zijn. Zij moeten niet sterven voor hun overwinnaars, maar ze moeten juist voor hen leven. Dode Duitsers zijn van het betalen van verdere schadevergoeding vrijgesteld, en daarom is het de kunst, ze in het leven houden, zodat ze lang en hard kunnen werken. „Het Parool” zegt als goed zakenman: „We moeten in Duitsland de arbeid organiseren en daarin nauwkeurig bepalen, wat regelmatig aan ons geleverd moet worden. Dat wil zeggen: We moeten onze vorderingen organiseren. Deze politiek van gestaag laten arbeiden is op den duur voor ons veel voordeliger, dan welke chaotische plunderpolitiek ook. ... De Duitse mens moet de herstel-arbeid leveren. Men moet hem politiek nieuw opvoeden en dus politieke speling geven. Accoord. Maar men moet hem vooral hard laten werken. Want daarin ligt het voornaamste stuk heropvoeding. ... Is de arbeid goed georganiseerd, voelt hij de straffe hand van den werkbaas, dan geeft hij zich over.”

POLEN.

„De Waarheid” bericht: „Er heerst honger in Warschau, en men vreesd de barre winter, die onder de slecht geklede en ondervoede bevolking een slachting dreigt aan te richten. Er heerst inflatie. Niets heeft meer een vaste waarde, maar wordt geschat op zijn betekenis als ruilobject.”

te treden. Het betekent in feite, dat de vakverenigingen verplicht zijn, zich bij de uitspraken van de sociaal-economische rechtscolleges, na gehoord te zijn, hebben neer te leggen; dat andere middelen van verzet door hen daarna niet meer mogen worden gepropt. Haveman gaat nog verder en zegt, dat we er met statutaire verklaringen alleen niet komen. Levensvoorwaarde voor de komende bedrijfsorganisatie is niet alleen de bovengenoemde statutaire erkenning, maar „een oprechte democratische gezindheid en de eerlijke erkenning en eerbiediging van de geestelijke waarde van de te bouwen rechtsorde bij allen, die ermede in aanraking komen”.

Dat wil zeggen, dat de vakverenigingen elk verzet van de arbeiders tegen de opbouw van de kapitaalheerschappij moeten tegenwerken en het den arbeiders aannemelijk moeten maken, dat deze opbouw van het kapitaal een opbouw voor hen, een opbouw voor de gemeenschap betekent. Het betekent, dat het kapitaal alleen die vakverenigingen erkent, d.w.z. opneemt als zogenaamde vertrouwensmannen der arbeiders, indien deze vakverenigingen zich van te voren zowel geestelijk als materieel laten inschakelen, om de knechting der arbeiders te bestendigen. Het betekent, dat de vakverenigingen als onderafdelingen van het Departement van Sociale Zaken (of een ander departement) optreden, dus als regeringsinstrumenten in plaats van, zoals de heer Haveman ze noemt, „vrije vakverenigingen”.

Vrije vakverenigingen zijn in deze periode van kapitalistische ontwikkeling instrumenten, die de arbeidersklasse in haar strijd niet meer kan gebruiken. Zij zijn van vroegere strijdorganisaties tot verlengstukken van het kapitaal geworden. De eenheid en solidariteit, die de grondslag vormen van elk actief arbeidersverzet, liggen daar allang niet meer. Ze liggen in de bedrijven, dat wil zeggen bij de bedrijfspersonelen, die uit hun midden de „verticale” en „horizontale” strijdorganisaties zullen opbouwen. Daar is geen paritaire vertegenwoordiging in de zin, zoals de heer Haveman meent, maar een vertegenwoordiging uit de arbeiders direct en uit de arbeiders alleen, en niet uit regering en ondernemers.

VOOR DE BEHOEFTE DER BEZITTENDE KLASSE.

In Londen zijn aanzienlijke voorraden ruwe diamant. Partijen zijn aangekocht en worden in Amsterdam geslepen. De lonen van de diamantbewerkers zijn op 60% boven het peil van 1940 bepaald, maar een derde van de verhoging wordt door den baas vastgehouden, tot iemand er te gelegeren tijd in slaagt, een vergunning te krijgen voor het kopen van kleren, schoenen en dergelijke. Zonde van de arbeidskracht, die hieraan verspild wordt. Zonde van het verbruikte licht, de verbruikte stroom. Maatschappelijke verspilling ten bate van de bezittende klasse. Ja, ja, hard werken en sober leven.

Het viel ons op, dat we voor onze sigaretten 6 cent per stuk moesten betalen en dat niemand is opgepakt wegens prijsopdriving. Het viel ons op, dat de regering een loonstijging van 25% boven het loonpeil van 1940 heeft toegestaan, maar dat de staat en gemeente dit bedrag voor een aanzienlijk deel in eigen zak overhevelt door sigaretten van 6 centen en verhoging van de prijzen voor gas en electra. Krijgt de bevolking nog een afrekening betreffende de inkooprijzen en de opbrengst van de sigaretten? Of gaat dat ons niet aan?

HET RUSSISCHE STAATSKAPITALISME VERSTEVIGT ZICH IN DE KERK.

Dr. Buskes deelde over Rusland mede: „Thans gaan de kerken in Rusland weer open. De Russische orthodoxe kerk is weer opgericht: het eeuwenoude patriarchaat hersteld. De Russen verlenen alle medewerking bij de wederopbouw van de kerk, de katholieke zowel als de protestantse, in Duitsland.” „De Waarheid”, 20 Sept.

ZO'N DOMINEE TOCH!

Dr. Buskes zei verder: „In Rusland heeft de kerk na jarenlange strijd de communistische maatschappijvorm aanvaard.” Dominee weet natuurlijk geen verschil tussen communisme en staatskapitalisme.

Ongebroken verder

Aan alle kameraden, die mij bij mijn terugkeer in Holland, met brieven, bloemen of anderszins verwelkomden, mijn welgemeende dank.

Het medeleven, dat ik tijdens mijn ruim 3 jaar verblijf in gevangenis en concentratiekamp van jullie heb ondervonden, heeft er zeker niet weinig toe bijgedragen, dat ik door deze vrij moeilijke periode ben heen gekomen.

Mijn levenskameraad werd mij ontnomen, en daarnaast nog vele goede vrienden.

We moeten denken aan hun dapperheid en de tanden op elkaar zetten, niet versagen, we hebben maar één taak, en dat is: verder uit te dragen de beginselen, waarvoor zij het beste gaven, wat ze hadden: hun leven.

In het teken van strijd en solidariteit zullen wij het best onze gevallen makkers van de R.S.A.P. eren.

MIEN SNEEVLIET,

Henriëtte Ronnerplein 3-II

Amsterdam, 23 Sept. 1945.

Over versjes en nog wat

„Hoe dankbaar is mijn klein konijn
Voor beentjes en voor brood.”

Wat zegt u daarvan?

Is dit citaat van Mr. H. van Alphen?

Nee, nietwaar, want al moge die alliteratie schoon klinken: Van Alphen hield niet van konijnen: die leesten vreten maar en tonen nimmer hun dankbaarheid: de kindervriend leefde van 1746 tot 1803. Nee, nogmaals, dan de hondjes! Wie dus de geest van dezen dichter enigermate kent van:

„Zwijgen, bukken, God verbeiden;
Volgen waar Hij ons wil leiden”

zal zich nimmer vergissen en braaf schrijven: „kleine hond”.

„De Vlam” schrijft vóór en „De Vlam” schrijft tégen de Rotterdamse staking en tenslotte laten de vrienden van H. Holst (niet de mens, maar de politieke figuur) haar een stukje plaatsen over een Rotterdamse arbeider, en lees je dat orgaan getrouw, dan is het resultaat van de geweldige voorlichting: „K Ben d'r niet vóór, k ben d'r niet tégen, maar onder die arbeiders zijn ook nette lui, waarmee je gerust brood met honing kunt eten.

Nou is er door een zekeren H. Gorter, in de tijd dat er sociaal-democratisch gedacht werd, een mooi gedicht gemaakt, waarvan velen de naam wel kennen: „Pan”.

De spil van dat dichtwerk is de Liefde en er zijn twee hoofdfiguren, de Man en de Vrouw, waarvan een dubbeldicht bestaat, beide beginnend met:

„Vanuit een Nieuwe Wereld treedt
een man (vrouw) mij aan...”

Iemand, die deze verzen niet begrepen heeft, heeft niets van Pan en niets van Gorter gesnapt. Dat is weer een kwestie van de hele geest, de hele strekking, net als bij die hondjes.

„Hij had zijn kleren aan, maar leek wel naakt.”

Of ie eerlijk was en vriendelijk, lid van de blauwe knoop en nooit lelijke woorden zei, zoals „landverrader”?

Henriëtte Roland Holst heeft een netten, eerlijken arbeider gesproken en nodig voor haar artikkelje. Niet erg. Maar wat wel erg is: dat ze Gorter aanhaalt en laat zeggen:

„Hij heeft geen enkel sieraad aan
van logen en geen enkele waan”,

wat moest zijn:

„Hij heeft geen enkel sieraad aan
van slaafsheid, en geen enkele waan”.

Treurig!

Vergaderingen:

ROTTERDAM

Ver. Arb. Ontw. Donderdag 4 Oct. 7.30 uur in Gebouw Slaghekstraat 233
Onderwerp: Communistische productie en distributie

AMSTERDAM

V.S.V. Vrijdag 28 September 7.30 uur in Gebouw „De Tunnel” Borneostr. 4
Onderwerp: „Waarom naar een nieuwe Arbeiders beweging?”

Opheffing van het Bankgeheim

Minister Liefstinck heeft, zegt men, het bankgeheim opgeheven. En er zijn mensen, die menen, dat er nu voor socialistische werkwat te juichen valt. 't Is wel geen socialisme, zeggen ze, maar het betekent het vervullen van een voorwaarde voor het socialisme. En het wordt al vergeleken met een Bastille, waar de socialistische beweging jarenlang storm op gelopen heeft en die nu door een pennestreek van minister Liefstinck is gevallen.

Wij zijn op het punt van Bastille-slechting door ministers uiterst ongelovig. Het was de gewoonte, dat de vertegenwoordiger der regering, de belastingambtenaar, geen inzage vroeg in de boeken der banken, om vast te stellen of iemand zijn belastingplicht wel nakwam. Dat was geen wet, slechts een gewoonte. Maar in deze tijd zijn de zaken van het kapitaal in Nederland in een toestand, waardoor aan die gewoonte niet meer vastgehouden kan worden. En de staat, veel meer dan vroeger, de vertegenwoordiger van de belangrijke, dat is van de grote kapitalen, gaat nu zijn neus in de bankboeken steken, om te kijken wat die kleinere kapitalisten hebben, hoe ze aan de centen komen en wat ze er mee doen. Niet alleen om ze flink wat veren uit te plukken. Dat ook, maar vooral, om ze goed onder de duim en onder controle te krijgen. Opdat ze hun deel van de algemene lasten van het kapitaal dragen en zich niet kunnen onttrekken aan de maatregelen voor het algemeen belang van het hele kapitaal.

Het is dus een maatregel, die een versterking van de beschikkingsmacht van de grote over de kleine kapitalen betekent. En een opheffing van het bankgeheim is het helemaal niet. Want de bevolking, die het in de eerste plaats aangaat, hoe de heren kapitalisten aan

hun inkomsten komen, hoeveel ze hier en hoeveel ze daar vandaan halen, waar ze het aan „verdienen” en waar ze het laten, die bevolking blijft even wijs als vroeger. Van openbare controle is geen sprake. 't Blijft een onderonsje, tussen grootkapitalistische staat en particuliere kapitalist.

Opheffing van het bankgeheim zou zijn, als er nauwkeurig rekenschap afgelegd werd, in het openbaar, over de grootte en de veranderingen van de vermogens. B.v. over de vermogens en inkomsten van de ministers, van de leden van de Raad van State, van het parlement, van de hoge officieren en ambtenaren, van de koningin en prins Bernhard, van de heren Philips en Goedkoop en Van Heek, enz. Daarvan weten we na die maatregel van Liefstinck nog even veel of even weinig als vóór die tijd.

Het is dus geen voorwaarde voor het socialisme, maar voorwaarde voor het bestaan van het grootkapitalisme, dat de staat in de boeken kijkt. Voor wie meent, dat de weg naar het socialisme gaat via een vergroting van de staatsmacht, is dit een stap vooruit. Voor wie meent, dat de weg naar het socialisme meebrengt het kapotslaan van de kapitalistische staat dóór de arbeidersklasse, is dit helemaal geen stap vooruit, maar een versterking en concentratie van de klassevijand, een maatregel waardoor zij haar macht in eigen rijen vaster organiseert en de bevolking nog steviger in haar greep krijgt.

Het commando over de Bastille der kapitaalbanken, de controle over de kapitalen der particuliere ondernemers, komt vaster in handen van de grootkapitalistische staat. Om de algemene plundering en uitbuiting der arbeidende bevolking beter te doen verlopen en te zorgen, dat de kleine uitbuiters daar niet teveel van in de wacht slepen.

Welkom kameraden!

Onze Belgische kameraden hebben zich samengevoegd tot een bond van Communisten en daaraan, evenals wij hier indertijd, de naam gegeven van „Spartacus”. Zij geven een blad uit: „Arbeiders wil”.

Wij heten onze mede-strijders hartelijk welkom. De krant ziet er goed uit; het is een strijdblad en de Belgische kameraden nemen geen blad voor de mond. Zij geven bijzonderheden over de stakingen, vooral die van de Antwerpse havenarbeiders, die met 20.000 man in actie waren. Evenals „Spartacus” hier, treden onze kameraden daar op vóór de taktiek van de zelfstrijd en organisatie der arbeiders in de bedrijven, tegen de taktiek der officiële organisatie-apparaten, die de godsvrede met het kapitaal, dat wil zeggen de onderwerping aan het kapitaal, den arbeiders willen opleggen.

Wij zullen volgende week meer bijzonderheden geven.

Nogmaals: Kameraden, welkom!

Indonesië

Het is een rare geschiedenis met de Hollandse kranten. Ze hebben ons dag in, dag uit, verteld dat Indonesië bevrijd moest worden, onze jongens, ons geld, onze schoenen en onze gebeden moesten daaraan besteed worden.

En nu komen de berichten uit Indonesië, volgens welke er daar een soort zelfbevrijding aan de gang is. Zijn onze Indië-redders nu blij?

Nietwaar, we hebben de mooiste dingen over zulke zelfbevrijdingen gehoord. „Alleen wie zich zelf be-

vrijd, kan waarlijk vrij zijn!” En nu zien wij daar in Indonesië zo'n zelfbevrijding beginnen, geheel volgens het recept van de burgerlijken en rosedemocraten.

De nationalistische beweging, dat wil zeggen, de politieke elementen van de Indonesische bourgeoisie, hebben de leiding, zij vormen een regering, er is een kabinet van 17 ministers, er zijn nationale vlaggen en redevoeringen. En de beweging als geheel is tégen de Japanse overheersers.

Dat zou alles mooi en wel zijn, maar er komt iets bij, dat onze bevrijdings-apostelen hier, alles vergalt. Die Indonesische beweging is niet alleen tegen de Japanse overheersing van gisteren, maar ook tegen de Hollandse overheersing van morgen.

En nu is Holland in last. Temminste het Holland dat Indische papieren heeft en daar vette posten in 't vooruitzicht had. Zoals een burgerlijk blad enige dagen geleden schreef: „onze schadevergoeding slingert zich om de evenaar als een gordel van smaragd.” Een ander volk „bevrijden” schijnt een van de voordeligste zaken te zijn die er op de wereld bestaan, en als zulke volken dat zelf doen. (al is het ook op de manier van 1572, 1813 en 1945) dan horen we geen „democratische” juichtonen, maar geschreeuw om troepen en oorlogsschepen.

Maar de arbeiders bekijken dat anders. In de Australische havens zijn de arbeiders in sympathiestaking gegaan, om te beletten, dat de „bevrijders” oorlogstuig naar Indonesië brengen.

„'t Zijn medicamenten en voedingsmiddelen voor die arme bevolking”, zeggen de „bevrijders”. Maar de havenarbeiders van Sydney en Brisbane hebben die „medicamenten” tijdens het laden goed bekeken, er zaten lange lopen aan met een gat in 't midden en de „voeding” die erbij hoorde leek precies op granaten en patronen. En ze houden ze niet hun staking vast.

Het is geen sympathie voor Soekarno en de kleine Javaanse bezittende klasse, geen sympathie voor „kabinetten” en ministers, wat de Australische arbeiders in actie bracht. Maar wel de band met de ontrechte, verhoorgerende Indonesische pachtoertjes, met de arbeiders van de havens en de cultuurs, van de suikerfabrieken, van de rubber, thee, koffie en rijstvelden. De stem der verdrukten werd door de verdrukten gehoord, over de zee heen. Die stem heeft thans ons bereikt!

Tussen Regge en Dinkel

Zoals wij reeds in een vorig nummer onder deze rubriek vermeldde, was er bij de fa. Noury en Van de Lande te Deventer een conflict uitgebroken. Men meldt ons nu het volgende:

Het personeel van deze meelfabriek is in staking gegaan, nadat hun eisen door de directie niet alleen waren afgewezen, maar er ook geweigerd werd met hun organisatie (ze zijn zo goed als geheel in de E.V.B. georganiseerd) te onderhandelen. De eisen waren:

1. Wegens de hogere kosten van het levensmiddelenpakket, verhoging van het uurloon van 65 tot 71 cent.

2. 'Voor de in ploegen werkende arbeiders, ook voor de walsenvoerders en machinisten, een toeslag van 5 cent per uur.

3. Vaste aanstelling van arbeiders, die langer dan een jaar werkzaam zijn.

4. Het loon van de arbeiders aan de Handelskade, die nu 61,2 cent per uur verdienen, te verhogen tot dat, wat de arbeiders in de fabriek verdienen.

5. 14 Dagen vakantie met behoud van loon en vacatietoelage, met dien verstande, dat voor elke maand in het bedrijf, 1 dag vakantie geldt.

6. Lonen van smeden, timmerlieden en metselaars brengen op de hoogte, zoals die in de bouwbedrijven gelden.

7. Geen aftrek van de ouderdomsrente van het pensioen. Een arbeider met 40 dienstjaren heeft nu ongeveer 12 gulden per week. Weduwen van arbeiders met 20 tot 30 dienstjaren ontvangen wekelijks een bedrag variërend van 30 cents tot 5 gulden.

Voor dit soort lonen, de 25% verhoging is er al in verwerkt, moesten de arbeiders dag en nacht klaar staan, ook 's Zaterdags en 's Zondags. De directie, georganiseerd in de Stichting van de Arbeid, weigert om over deze eisen met de vertegenwoordigers van het personeel te onderhandelen. Want de E.V.B. is niet aangesloten bij die beroemde Stichting, en de directie wil slechts onderhandelen met de overkoepelings-organisatie van de oude vakbonden. Deze koepel-heren, die zich Bedrijfs-Unie noemen, maar zo goed als geen leden tellen onder het personeel (15 man), bombarderen de directie met bezwaren, om toch vooral niet met die E.V.B. te gaan spreken.

Daar de Deventer Meelfabriek voor de levensmiddelenvoorziening van het Oosten des lands van vitaal belang is, en de arbeiders een stoornis in deze voorziening wilden vermijden, hebben zij zich op Donderdag 13 September j.l. tot den Rijksbemiddelaar gewend, om de directie van haar starre standpunt af te krijgen. Ook de burgemeester, de directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau, en de bakkerspatroons hebben dat geprobeerd, maar het hielp niets. Zelfs hebben de arbeiders hun ultimatum, dat Zondagavond afliep, tot Maandagavond verlengd; alles terwille van de voedselvoorziening.

Men kan gerust zeggen, dat de gehele arbeidende bevolking van Deventer aan de zijde der stakers staat. Er is een 24-uurs proteststaking georganiseerd, waaraan vrijwel alle arbeiders der Deventer fabrieken deel namen. Des middags was er een massa-demonstratie, waar ruim 12.000 mannen en vrouwen aan deelnamen. Tevens werd een grote meeting gehouden, waar ongeveer 6500 arbeiders aanwezig waren. In de protestdemonstratie, welke ging van het gebouw van de E.V.B. naar het stadhuis, liepen bakkers, houtbewerkers, transport-, textiel- en bouwvakarbeiders mede. Het was een demonstratie, zoals Deventer in lang niet gezien had.

Een op zijn zachtst uitgedrukt eigenaardige houding wordt in dit conflict aangenomen door het corps der Middelbaar Koloniale Landbouwschool „Nij-Sri” en de Bedrijfsunie der drie samenwerkende organisaties. Aan de E.V.B. zijn n.l. een telegram van „Nij-Sri” alsmede een schrijven van de Bedrijfsunie bekend geworden.

Het telegram, gericht aan min. Schermerhorn, houdt het aanbod in om zijn leden ter beschikking te stellen als stakingbrekers, op welk telegram door den minister is geantwoord, dat dit alsnog niet nodig is (er wordt momenteel van elders Amerikaans wittebloem aangevoerd), doch dat hij zich, zo nodig, het aanbod zal herinneren. Het schrijven van de Bedrijfsunie, gericht aan de firma Noury en Van de Lande, dringt er bij die firma op aan, in geen geval met de E.V.B. te onderhandelen. De Bedrijfsunie is dus met haar schrijven, gezien het telegram van „Nij-Sri”, wel in het goede kamp terecht gekomen; wij zien hier een bijna nauwkeurige copie van het gebeuren in de Rotterdamse haven. Met het corps van de studenten, trachten de gesalarieerde bestuurders, zonder leden achter zich, als stakingbrekers op te treden.

Kentekenend is ook, dat tot op heden met nog geen woord is gerept over dit conflict in de soc. dem. pers. „Het Parool”, alsook „De Waarheid” en andere bladen geven tamelijk uitgebreide verslagen van dit conflict, alleen „Het Vrije Volk” vindt het niet nodig, haar lezers voor te lichten. Zou dit soms het vernieuwd democratisch socialisme zijn?

Op de protestvergadering is verklaard, dat mocht deze eerste proteststaking niet tot het gewenste resultaat leiden, de arbeiders voor een tweede staking zouden worden opgeroepen. Niettemin kunnen we ons niet onteinden, dat de arbeiders van de meelfabriek voor een zeer moeilijke taak staan. Dit is een der eerste grotere conflicten in het „Oosten des lands en vooral ook door de spontaan onstane proteststaking is gebleken, dat de heersende ontevredenheid groot is. Men zal zeker niets nalaten om te trachten de kracht der arbeiders te breken. Het rommelt overal. Want buiten dit conflict heerst er overal onder de D.U.W.-arbeiders grote ontevredenheid. Men neemt de arbeiders aan op uurloon, doch wanneer zij eenmaal tewerk zijn gesteld, moet men in accoord werken en wanneer men dan niet minstens 75% van het uurloon haalt, wordt men na drie weken ontslagen. Daarbij komt, dat er niet voldoende schuilgelegenheden tegen regen is en dat ook de toegezegde rantsoenen voor zware arbeid uitblijven. Dit alles zijn redenen voor groeiende ontevredenheid en ook hier dreigt een conflict. Komt hier tenslotte nog bij, de heersende ontevredenheid onder de textielarbeiders, die, zoals men zich kan herinneren, eveneens voor een conflict staan, dan zou een toegeven in dit conflict wel eens kunnen betekenen, dat overal de bom losbarst. Dit zal men te allen tijde willen voorkomen en daarom voorzien wij een moeilijke strijd voor de Deventer kameraden, die nu de spits zullen moeten afbijten.

Arbeidersbeweging en Esperanto.

In het nummer van 14 Juli plaatsten we een artikelje over arbeidersbeweging en Esperanto. In dit artikelje werd gewezen op het belang van Esperanto voor het internationaal contact der arbeiders en daardoor voor de klassenstrijd. Thans komen langzamerhand meer berichten binnen over de organisatie van de internationale arbeiders Esperantisten, zodat we menen goed te doen met de lezers hierover het een en ander mee te delen.

In Juli 1945 verscheen weer een manifest uitgegeven door de „Sennacieca Asocio Tutmonda” (Natieloze Wereld Vereniging), S.A.T., gericht aan zijn over de wereld verspreide leden. Het is ons natuurlijk niet begonnen om een bespreking van de interne aangelegenheden van deze organisatie. Belangrijk is echter, dat zij ook gedurende de oorlog het contact tussen de leden ten dele wist te bewaren, zij het dan ook met grote moeilijkheden en natuurlijk zeer onvolledig. Uit het manifest blijkt, dat de kern van de S.A.T.-organisatie die tijdens de oorlog aan het werk bleef, heeft vastgehouden aan zijn standpunt, n.l. volkomen gekant zijn tegen ieder nationaal streven, van welke zijde ook en ondersteuning van de klasseacties der arbeiders.

Het is van belang, hier over de structuur en het doel van de S.A.T.-organisatie het een en ander mee te delen. S.A.T. is geen politieke organisatie en wil dat ook niet zijn. Zij wil zijn en is ook inderdaad „supertendence”. Juister dan deze uitdrukking, die betekent: boven de richtingen, is misschien: verenigend alle richtingen. Want S.A.T. wil niet de politieke activiteit onderdrukken, niet de politieke oriëntatie verhinderen, maar zij organiseert arbeiders van elke politieke richting op grond van een persoonlijk lidmaatschap om zodoende een vrije meningsuiting en een volledig contact mogelijk te maken. Slechts in enkele kwesties neemt zij een bepaald politiek standpunt in: zij keert zich tegen de „neutrale” (d.i. burgerlijke) Esperanto-beweging, stelt zich op het standpunt van de klassenstrijd met als doel de vrijwording van de arbeidersklasse uit de ketenen van het kapitalisme, zij keert zich bovendien tegen iedere vorm van nationalisme. Wie met dit programma accoord gaat en er voor wil werken kan lid zijn van de organisatie, waarbij hij volkomen vrij blijft ten aanzien van zijn verdere politieke activiteit en die ook ten volle binnen het raam van deze organisatie kan ontplooiën.

Een dergelijke onpartijdigheid t.a.v. de politieke stromingen binnen de arbeidersklasse maakt natuurlijk, dat S.A.T. zelf als politieke strijdorganisatie weinig betekenis heeft. Meer op de voorgrond treedt het bemiddelend en verhelderend karakter. De tijdschrift die S.A.T. uitgaat, bevat steeds waardevol materiaal over de toestanden in de diverse landen, over de daar gevoerde strijd, enz. Het is te hopen, dat S.A.T. spoedig de middelen zal vinden om deze uitgaven te hervatten, daar op deze wijze een belangrijk contactmiddel voor de arbeiders is geschapen.

Daarnaast moeten we natuurlijk trachten ook zelf als politieke strijdorganisatie internationale propaganda te voeren. Het middel daartoe is de uitgave van een Esperanto-strijdblad, waarvoor eventueel de voor de oorlog verschijnende „Klasbatalo” (Klassenstrijd) als model kan dienen. Dit blad moet ook een internationaal karakter krijgen, doordat het medewerkers vindt in alle landen, waar de verspreiding mogelijk is. De eerste voorbereidingen voor deze uitgave worden thans getroffen; wij hopen hierover spoedig meer te kunnen berichten.

DE EEUWIGE VREDE

Volgens de „Revue” van 25 Augustus 1945, schrijft de „Manchester Guardian”:

„Volledige controle over het gebruik van de atombom ligt in Amerikaanse handen. Maar men moet aannemen, dat de rest van de wereld (in het bijzonder Rusland) zich niet zal neerleggen bij een monopolie van Amerika en Engeland over deze vernietigende kracht. Indien wij onze geheimen niet mededelen, mogen we er zeker van zijn, dat ze eens door anderen opnieuw ontdekt worden.” Als elke mogendheid haar eigen atombombabriek heeft, kan uiteindelijk een catastrofe het gevolg zijn. Bij spanningen bestaat dan de verleiding, de onderhandelingen af te breken, om de eerste klap toe te brengen.

En de „Observer” van 12 Augustus merkt hieromtrent op: Doordat het Anglo-Amerikaanse blok zijn geheim bewaart, is thans de machtsbalans ten nadele van Rusland doorgeslagen. Bij het regelen van verscheidene kwesties kan dit gewicht in de schaal leggen: Dardanellen, Balkan, Polen, Amerikaanse vlootbases in de Stille Oceaan en op Okinawa. Thans is de Brits-Amerikaanse macht overwegend, doch dit overwicht is niet blijvend. Andere staten zullen trachten het monopolie te breken door spionage of eigen onderzoek, of beide. Lukt dat vóór de Brits-Amerikaanse wetenschap de atombom weet te controleren of te neutraliseren, dan slaat de machtsbalans weer om, met mogelijk zeer gevaarlijke gevolgen.

6 October 1945

Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 40

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOUDESTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgiro 303817 ten name van
Mevrouw J. C. J. Menlat Raspijs beiden te
Amsterdam

ZIJ maken de Revolutie

De revolutie wordt voorbereid, dag in, dag uit. Niet de handvol revolutionaire arbeiders, enige honderden hier, enige duizenden daar, zijn de grote voorbereiders van de omwenteling dezer maatschappij. In de voorstelling, die de burger-kapitalist zich maakt van de arbeidersrevolutie, is het de communist, de agitator, de stakingsleider, de duivelse opriener, die de steunpilaren van zijn maatschappelijk gebouw ondermijnt, die op de een of andere duistere manier de massa's mobiliseert en in beweging zet, die door gevaarlijke samenzweringen ineens revolutionaire bewegingen verwekt daar, waar voordien rust en orde heersten.

En hij begrijpt niet, dat hijzelf het is; hij en zijn gehele klasse van kapitalistische bezitters, die de „orde en rust” van de uitbuitersmaatschappij verstoren en verbreken. Met middelen zo geweldig, als geen communist ooit kan dromen te zullen hanteren.

Wie zou ooit de klasse der werkers zo grondig, zo massaal onderricht kunnen geven omtrent de betekenis van de internationale kapitalistische politiek, als de vijf heren, die thans in Londen, grauwend en klauwend, de oorlogsbuit verdelen? Welke communist zou ooit zo duidelijk de valsheid en het bedrog kunnen aantonen van de leuzen over democratie en zelfbestemming der volken, als de heren, die daar lovend en biedend en dreigend, de eilanden van de Dodecanesos, de gestolen gebieden van Tripolis en Eritrea en de bewoners dier gebieden erbij, voor eigen imperium in beslag willen nemen?

Wie kan de arme uitgemergelde bevolking van Indonesië zo vlug op de hoogte brengen met wat „gelijkberechtigting” betekent, als de schreeuwers om oorlogsschepen en troepen, als de schrijvers van de „Trouw”-pers? Wie kan zo duidelijk de hoelheid en valsheid van het hooggeprezen „nationale gevoel” aantonen, als de heren, die moord en brand schreeuwen, als zij „gevoel” bij hun „rijks-genoten” van overzee aantreffen?

De stoottroepen, die voor Java worden ingescheept, mijne heren Drees, Vos en Schermerhorn, hebben die een „personalistisch” of een „democratisch”-socialistische opleiding gehad? Het zijn namelijk Uwe afgezanten. Gij zendt ze! De Nederlandse en de Indonesische arbeiders zien het en leren veel over „humanisme” en andere fundamentele beginselen van staatsleven, meer dan enig communist hen door abstracte redenering zou kunnen bijbrengen. Hij heeft slechts te zeggen: „Kijk, zo is dat in werkelijkheid! Gij zorgt voor de voorbeelden, in overvloed!”

Als de arbeiders in Rotterdam voor hun naakte bestaan, voor een hap eten en een stuk kleren en schoeisel, noodgedwongen in staking gaan, zodat zelfs regeringspersonen verklaren moeten, dat hun eisen niet onge-rechtvaardig zijn — dan komt de regering en alles wat haar en het kapitaal steunt, op voor het „algemeen belang”. Staken is een misdaad, want het brengt de voedselvoorziening van het gehele volk in gevaar! En het had invloed, dit argument.

Enige weken daarna is er weer een conflict, nu in Deventer. De arbeiders kiezen hun vertegenwoordigers en vragen te onderhandelen. Het zijn arbeiders van de voedselvoorziening, misschien hebben zij iets opgestoken van Schermerhorn's radio-rede: zij staken niet, zij vragen een bespreking. Hun lonen zijn laag, misschien nog lager dan die der havenarbeiders. De directie weigert: Liever de voedselvoorziening in gevaar, dan met de arbeidersvertegenwoordigers te spreken.

Komt de minister nu ook in 't geweer tegen de halsstarrigheid van een fabrikant, die de belangen van het volk in gevaar brengt? Komt er een troep gewapende B.S.-ers, zoals in Rotterdam, om die fabrikant tot de orde te roepen? Welnee! En dat „neen!” betekent een openbare les, aan de arbeiders van Nederland gegeven, niet door de communisten, maar door de handhavers en propagandisten der „orde”. Het leert hun, wat zij moeten denken van de woorden „algemeen belang” in de mond van een vertegenwoordiger der grote kapitaalsbelangen.

Als iemand bij de heren van de Scheepvaartver. „Zuid” in Rotterdam, of bij den heer v. d. Lande in Deventer, of bij prof. Schermerhorn in Den Haag zou komen en zich voordoen als vertegenwoordiger van een instelling, waarvan hij helemaal geen vertegenwoordiger was, of een advertentiecontract afsloot voor een blad met vijfduizend abonne's, terwijl hij in werkelijkheid slechts een vodge had met tussen de tien en honderd lezers, dan zou zo iemand bij die heren in Rotterdam, Deventer of Den Haag een lelijke pijp roken en de kast indraaien, wegens oplichting en bedrog. Maar als vakbondsleiders zich aandienen als „vertegenwoordigers” van duizenden arbeiders en op hun naam maar contracten afsluiten, terwijl die arbeiders hen niet hebben aangesteld, niet willen aanstellen, integendeel andere vertegenwoordigers hebben — alles heel openlijk en voor iedereen begrijpelijk — dan worden zulke heren in Rotterdam, Den Haag en Deventer niet de trap afgeschoot als oplichters, maar doet men heel leuk, alsof zij geheel bona fide zijn: men „onderhandelt” met hen en „sluit af”!

Wij, communisten, kunnen nog zo overtuigend spreken of schrijven over het feit, dat kapitaal, regering en vakbondsleiders samen onder één kapitalistische deken liggen, slechts enkele arbeiders zullen het door redenering alleen begrijpen en aannemen. Maar nu krijgen in Rotterdam, Deventer en elders tienduizenden arbeiders openbare les van

de heren zelf, over wie het gaat: Wat wij zeiden, wordt door hen bewezen!

In Duitsland gaat een stroom van ellendigen van Oost naar West, miljoenen vrouwen, kinderen, mannen, ouden, alle leeftijden. Meest arbeiders, allen bezitloos. Voortgedreven door de Russische autoriteiten en hun satellieten, van alles beroofd, worden die miljoenen opgedreven naar de streken, waar geen plaats, geen voedsel, geen woning is, en geen werk, doordat ook daar de machines door de „democraten” van het westen en de „communisten” van het oosten, om het hardst zijn weggehaald. Zij gaan de dood tegemoet, zij sterven bij duizenden; de winter komt, men maakt de massa-graven reeds voor hen klaar. Wat zullen die mensen, wat zullen de arbeiders die weten, dat dit niet de Nazi's, maar de slachtoffers der Nazi's zijn, denken van de „democratie” van Attlee en Truman, wat zullen ze denken van het „communisme” van Stalin, Zjoekov en Molotov?

Het was moeilijk voor de vele arbeiders te begrijpen, dat, wat zich in Rusland toonde met de doorschoten vlaggen der revolutie, een nieuwe laag van parasieten was, die de Russische arbeiders op de nek geklauterd is. Het was moeilijk voor de arbeiders hier, onderscheid te maken tussen de revolutie van 1917 en de wurgers en profiteurs van die revolutie: tussen de bureaucraten met hun Stalin en de weer opnieuw onderdrukte en uitgebuite Russische werkers. En voor velen is het nog moeilijker. Moeilijk om te begrijpen, dat er aan de ene kant regeringscommissarissen, trustdirecteuren en diplomaten zijn, die koningen, aartsbisschoppen en dekens der kerk van ridderkruisen voorzien — en aan de andere kant de werkers, die voor de weelde en macht van de nieuwe heerserslaag met hun arbeid en hun leven moeten betalen.

Maar de bewijzen worden geleverd! Niet door ons, communisten, maar door de pseudo-communisten, door de nieuwe heerserslaag zelf: In Duitsland, waar zij de arbeidersmassa's in de hongerdood jagen; in Londen, waar zij hun sjacherspel met de andere imperialisten spelen; in China, waar zij den beul Tsjang-Kai-Tsjek opnieuw de vrijbrieven en de wapens leveren om zijn winst- en moordspel met de Chinese arbeiders en boeren te spelen.

De heersende klasse drijft de arbeiders bijeen in haar legers, in haar fabrieken en arbeidskampen. Zij maakt ze tot formaties van één werkersklasse. En tegelijk is zij genoodzaakt, die waarheid van hun lots-gemeenschap, van hun aller gemeenschappelijk belang, van hun gelijkheid en van hun gelijke nood, steeds duidelijker in de hoofden te prenten.

De heersende klasse bewijst de arbeiders, dat zij één lot hebben. Zij bewijst, dat haar frasen leugens, dat haar „vrijheid” slavernij, dat haar „orde” dictatuur is. Zij ondergraaft zelf het geloof in haar bekwaamheid, in haar waarheden, in haar toekomst. Zij is de grote factor, die, haars ondanks, de maatschappelijke revolutie der arbeiders voorbereidt en noodzakelijk maakt.

Wilt ge
„Spartacus”
geregeld ontvangen:
abonneert U!
per maand f 0.65
per kwartaal f 1.95

Het
maandblad „Spartacus”
kost per nummer f 0.35
per kwartaal f 1.05